

Naročnina listu: ==
 Celo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . " 5.—
 Četrt leta . . . " 2.50
 Mesečno . . . " 1.—
Zunaj Avstrije: ==
 Celo leto . . . K 15.—
Posamezne številke
 :: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila

se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 :: popust. ::

„Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Belgrad.

Srbi brez boja prepustili Belgrad Avstrijcem. — Cesar odlikuje zmagovalca. — Boji za Ciganski otok. — Francoski topničarji so branili Belgrad. — Srbsko ljudstvo beži iz domovine. — Przemysl se dobro drži. — Borbe v Karpatih še niso končane. — Ruski general pred vojnim sodiščem. — Nemški cesar na ruskem bojišču. — Boji na Rusko-Poljskem se ugodno razvijajo. — Na francosko-nemškem bojišču še ni odločitve. — Mohamedanska „Sveta vojska“. — Angleži ujeli voditelja upornih Burov.

Belgrad padel!

Oj stojaj, stojaj Beli grad,
 za gradom teče rudeča kri,
 za gradom teče rudeča kri,
 da b' gnala kamne mlinske tri.
 Narodna.

Kri kralja Aleksandra in njegove soproge je še rudečila belgrajska tla in že je čez toplo kri svojih žrtev korakal kralj Peter iz rodovine Karadžordžević na srbski prestol. Vse, kar je mislilo pošteno in krščansko, se je zavzemalo groze in studa. Evropski dvori so odklanjali zvezo z belgrajskim dvorom, dokler vsaj dekretalno niso bili odstranjeni morilci iz neposredne bližine kraljevega dvora, in nobeden izmed srednje- in zapadnoevropskih vladarjev ni maral obiskati kralja Petra, da bi mu ne trebalo segati v njegovo, s človeško krvjo onečeno roko.

Vkljub temu se je Srbija pod kraljem Petrom gospodarsko in vojaško z nenavadno hitrostjo razvijala in ko se je končala druga balkanska vojska, je bil Belgrad ponosna prestolnica povečane in proslavljene Srbije. Toda od ponosa do ošabnosti in prevzetosti je tudi samo en korak.

Srbija je menila, da sme sedaj tlačiti vse božje in človeške postavbe, da ji je vse dovoljeno. Čeprav ne pričakovano povečana, vendar ni bila sita, temveč se je začela pripravljati, kako bi še dobila avstro-ogrsko jugoslovanske dežele v roke. V tem prizadevanju je bil Srbom največja ovira prestolonaslednik Franc Ferdinand, ki je s svojim plemenitim srcem zaljubil Jugoslovane ter bil njihov up in nada. Zato so v Bel-

gradu sklenili, da mora pasti; Franc Ferdinand je padel kot žrtva srbske lakomnosti in brezbožnosti. — Drugod so morilci ljudje, ki dobivajo svojo vzgojo po zaduhlih beznicah in špelunkah, pri umoru Franc Ferdinanda pa so zopet sledi morilcev vodile v belgrajski konak.

Sedaj je bila mera polna. Bog si je izvolil avstrijsko orožje, da v njegovem imenu maščeje vnebovpijoča brezbožna dela Karadžordžević in naroda, ki je ta vnebovpijoča dela glasno in molče odobral. Kraljeva rodbina je morala bežati iz Belgrada, kos za kosom srbske zemlje prehaja v nase roke in sedaj je tudi še pred letom tako ponosni Belgrad v naših rokah. Božji mlini meljejo počasi, a gotovo.

Belgrad je padel. Z njim pada tudi srbska država in kraljeva rodbina Karadžordžević. Takrat, ko je Srb, udan Bogu, izvrševal svojo nalogo na Balkanu, da je zadrževal prodiranje islama, je bil občudovan in čiščen. Narodne pesmi pojejo o njegovih slavnih delih in uspehih. Turška kri tekla je za Belgradom, da bi gnala mlinske kamne tri. Sedaj teče srbska kri, sedaj, ko je Srb menil, da sme vzdigniti svojo roko proti katoliški Avstriji in njeni starodavni vladarski rodovini Habsburžanov. Vsaka brezbožnost, vsaka krivica se kaznuje, kajti nad nami prebiva vse-mogočen, pravičen Sodnik.

V Sarajevu je padel naš priljubljeni prestolonaslednik Franc Ferdinand, onkraj Drine je padel sedaj Belgrad, z Belgradom s krvjo omadeževana rodovina Karadžordžević in zapeljana srbska država.

Oj stojaj, stojaj Belgrad, kot priča, da Bog dobro plačuje in hudo kaznuje.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, 3. decembra.

Belgrad je padel. Na dan 66letnice cesarjevega vladanja nad Avstrijo so naše čete vkorakale v mesto. Z zavzetjem Belgrada je usoda Srbije takorekoč zapečaten. Dokler ni padel Belgrad, avstrijske čete niso mogle uspešno prodirati v dolino reke Morave. Tudi dovažanje vojaštva in vojnih potrebščin za našo armado v Srbiji se ni moglo vršiti naravnost, ampak še le po daljšem ovinku. Sedaj pa bo naša armada lahko dobivala vse, kar bo rabila, preko Belgrada. Plovba po Savi in Donavi ne bode več otežkočena. Padeč Belgrad pomeni — padeč Srbije!

Kljub sijajnim dosedanjim uspehom ima naša armada še polne roke dela, predno bo vrgla srbsko armado ob tla. Naše čete korakajo sedaj nekako v polkrogu proti Kragujevcu. Desno krilo je pri Užicah močno izbočeno proti izhodu. Središče naše armade je zasedlo zelo važen gorski prelaz na planini Suvobor pred Gornjim Milanovcem in Čačakom. Levo krilo že stoji pred Arangelovcem in se pomika proti izhodni strani v dolino srednje Morave. Železni avstrijski obroč se vedno bolj približuje — Kragujevcu.

LISTER.

Francoski svobodomislec Lavredan.

Pretrajljivo vero je izpovedal vsemogočnemu Bogu francoski svobodomislec Lavredan, ki je večkrat prejšnji čas zasmehoval vero v Boga in jo oblival z lugom svojega frivolnega zasmehovanja. Piše:

Zasmehoval sem vero in sem mislil o sebi, da sem modrijan. Svojega smeha se nisem več veselil; videl sem, da krvavi Francija in da plaka. Stal sem na cesti in sem videl vojake: Veseli so šli v smrt. Vprašal sem jih: „Zakaj ste tako mirni?“ In pričeli so moliti: „Verujem v Boga!“ Štel sem žrtve svojega naroda in videl sem, da so jih sprejeli z molitvijo. Jasno mi je postalo, da je le še bolj tolažljivo, poznati večno domovino, ki sveti v ljubezni, kadar preveva svetno domovino sovraštvo. To spoznanje je veda, veda otrok, otrok pa nisem več. To pomenja moje uboštv in zato zmrzujem. Obupati mora narod, ki čuti bolelost Francije, obupati, če ne veruje, da se bolelost na zemlji izpremeni v nebeški blagor. Kdo, če nima vere, more upati, ko se vse podira? Ni li vsakdanje delo muka, ni li vse dobro nesmisel, če ne verujemo?

Stojim ob francoskih krvavih rekah, vidim sveto vodo solza. Obupavam. Stara ženica iz Bretagne, ki so ji izkravali na bojišču sinovi, ki je vsled solza oslepela, moli svojo „Češeno Marijo“ pred Mater božjo 7 žalosti, katere srce je prebodeno z meči in se smehlja, udano se smehlja. Kako se te ženice sramujem! Kako strašne in pekoče so rane ljudstva, v ka-

terem ne teče niti kapljica tistega čudotvornega, oh, ne smem ga imenovati, bil je tako dober in jaz tako hudoben. Kaj postane iz Francije, če bi njeni otroci ne verovali, če bi njene žene ne molile! Artilerija tistih, ki zaupajo v Boga, bo v tej vojski zmagala. Preteklost Francije je velika. Bila je to Francija, ki je verovala. Sedanjost Francije je tužna. Tista Francija to čuti, ki več ne veruje. Postane li bodočnost boljša? Le z božjo roko, le s pomočjo Boga.

O, ljudstvo mrtvih pokriva poljano. Kako težko je, da na tem narodnem pokopališču ostane še človek brezverec! Varal sem sebe in vas, ki ste čitali moje knjige in ste prepevali moje pesmi. Bila je zmota, blodnja, divje sanje! Vidim smrti in kličem življenje. Oborožene roke ustvarjajo smrt. Sklenjene roke ustvarjajo življenje. Francija, Francija, povrni se zopet k veri svojih najlepših dni! Kogar zapusti Bog, je izgubljen. Ne vem, če jutri še živim. Svojim prijateljem pa moram povedati: Lavredan si ne upa umreti kot bogotajec. Ne strašim se pekla, a misel me tlačí, da živi Bog in jaz sem oddaljen od njega. Visoko se veseli moja duša, ker sem smel doživeti uro, v kateri sem mogel klečoč reči: Verujem, verujem v Boga, verujem! Beseda je jutranja pesem človeštva. A kdor je ne pozna, živi v strašni temi.

Najradikalnejši francoski listi ponatiskujejo to izpoved francoskega Nietzscheja brez vsake opazke. Zdi se, da je po svoje vojska tudi apostol.

Pismo z bojišča.

Vojni kurat č. g. Marko Škofič je pisal svojemu dekanu v Kozjem z dne 17. novembra tole pismo:

Že dolgo časa gojim željo, da bi Vam nekoliko več pisal o našem vojaškem življenju in vojni, a zelo redko pridem do tega, ker v boju ni po noči kot po-

dnevi počitka in miru. Po hudih, vročih bojnih dneh, katere smo imeli zadnji mesec, se moremo nekoliko zopet oddahniti, a to je le od trenutka do trenutka, ker pri nas je sedaj geslo: Estote semper parati, quia adversarius vester circuit, quarens, quem devoret. — Ad rem!

Vse je šlo veselo, polno navdušenja v ta boj, ne sluteč, da je stvar veliko resnobnejša, kot smo pričakovali. A že dolgi, dan in noč trajajoči bojni pohodi, so marsikoga dajali in odstranili vsaj za nekoliko časa iz vrste. Tudi meni je od začetka delalo jahanje in marširanje velike težkoče, da sem se komaj gibal. A tukaj takozvani „Moraši“ največ pomagajo. S časom se človek utrdi in vse premaga. Prišedši v boj, so se vrgli sovražniki kakor levi drug na drugega. Naši so se vedno odlikovali po izvanredni bojevitosti in hrabrosti, kar tudi sovražniki priznavajo. Nadkriljevali so nas le po mnogobrojnem številu in pa s svojo močno in izredno dobro delujočo artilerijo. Naš polk je bil doslej v štirih hudih bojih, najdalje zadnji mesec, namreč celih 19 dni. Ker sem pridelen polku, moram biti v njegovi neposredni bližini tudi v boju. Zato sem bil priča srce pretresujočih dogodkov, ki so se vršili. Iz početka mi je posebno hudo dejalo vse, a s časom se tudi rahlejša, bolj občutljiva človeška narava utrdi in utopi. — Kadar se začne boj, pokajo puške, strojne puške ropotajo (podobno je ropotu raglje na veliki četrtki ali petek v zvoniku), šrapneli se bliskajo v zraku, granate žvižgajo in pretresajo zemljo. Najlutejše je navadno delovala artilerija proti večeru. Bilo mi je včasih tako hudo, da mi je kar jemalo sapo. Granate in šrapneli so mnogokrat eksplodirali v moji največji bližini, da se je zemlja tresla in blato padalo na-me. A hvala Bogu, Mariji in angelu varuhu, katerima se vedno priporočam, ni

Belgrad padel.

Preteklo sredo, dne 2. decembra, na dan, ko se je po vsej širini Avstriji slavil 66letni dan vladanja našega presvitlega cesarja, je poveljnik armade, ki se bori okrog Belgrada zoper Srbe, general Frank, poslal cesarju brzojavko, v kateri mu sporoča veselo novico, da je V. avstrijska armada zavzela Belgrad. Uradno poročilo se glasi:

Dunaj, dne 2. decembra.

Njih Veličanstvo, presvitli cesar, je dobil od poveljnika V. armade (ki se bori okrog Belgrada) naslednjo brzojavko:

Izredno srečen sem, da zamorem Njih c. in kr. apostolskemu Veličanstvu na dan dokončane 66. leta Njih slavne vladave imenom V armade izreči najudanejšje čestitke, kakor tudi najspoštlivejše poročati, da so čete V. avstrijske armade danes vzele mesto Belgrad v posest.

General Frank,
poveljnik V. armade.

Belgrad ni bil oblegan.

Dunaj, 3. decembra.

„Reichspost“ poroča, da se pred vkorakanjem avstrijskih čet v Belgrad ni vršilo pravo obleganje mesta.

Kako smo vkorakali v Belgrad.

Dunaj, 3. decembra.

Z južnega bojišča se uradno poroča: Zmagovito prodiranje naših čet čez reko Kolubaro je prisililo sovražnika, da je Belgrad, ki je bil proti severu utrjen za obrambo, prepustil brez boja našim četam, da se tako belgrajska posadka izogne ujetju. Naše čete so čez Savo in iz južno-zahodne strani vkorakale v Belgrad, ter zasedle višine na južni strani mesta. Javna poslopja, tudi poslaniške palače Avstrije in Nemčije, so se takoj po vojaštvu zastražile. Na drugih delih bojne črte je včeraj prišlo le do manjših bojov s sovražnikovimi zadnjimi stražami. Sovražnik se umika, naši vozovi pa radi zelo blatnih cest zamorejo le počasi naprej. Naši so ujeli zopet kakih 200 Srbov.

Belgrad branili francoski topničarji.

„Pester Lloyd“ poroča k zavzetju Belgrada še sledeče:

Dne 30. novembra so naše čete, podpirane z ognjem naših monitorjev, napadle „Ciganski otok“ pred Belgradom, ki je bil od Srbov zaseden. Razvil se je več ur trajajoč boj. Naši so napad izvršili s posebnim junaštvom in so vrgli sovražnika kljub hudemu ognju iz njegovih utrjenih postojank in končno vzeli otok z naskokom. Srbi, ki niso padli pod našimi krogli, so bili ujeti. Med ujetimi se nahajala tudi mnogo francoskih topničarjev. Našim je padlo v roke veliko število topov, med katerimi je bilo več francoskih. Kakor hitro je bil „Ciganski otok“ v naši posesti, je bilo avstrijskim četam omogočeno napasti Belgrad tudi s strani Donave in Save.

se mi doslej nič hudega pripetilo. Izogniti se ne more nihče, ker pred temi „vranami“ 8–10 km na okrog ni nihče varen. A vsled ranjencev moram biti kolikor mogoče blizu, da sem jim v pomoč ob zadnji uri. Pri nas pač „dolžnost“ gospoduje tudi nad našim življenjem.

Stanujem navadno pod milim nebom. V zadnjem boju sem prebival ves čas v gošči in tudi po noči spal tam kakor zajec v grmovju. S polkovnim zdravnikom sva vedno skupaj, skupala sva si poseben prostor v zemljo, da sva bila bolj varna pred vetrom in puškimi krogli, ki so tudi včasih k nama prižvižgale. A pred granatami se seveda nisva mogla zavarovati. Kako sladko sem spal, si lahko mislite, ko sem celo noč slišal pokanje in rožljanje strelcev v dolini. Vsak večer se mi je zdelo, kakor da sem se vlegel v lastni grob, negotov, se li še prebudim na tem svetu ali me kakšna granata pošlje tje v večnost. Zelo otežkočeno je bilo seveda radi tega moje delovanje. Ranjence so spravljali v gumno v bližnji vasi, katero so pa sovražniki po dnevni vedno obstreljevali, da je bila luknja pri luknji. Zato sem hodil tje po noči, ko je artilerija zaspala, ali pa zjutraj zgodaj, predno se je prebudila. Če je bila sila, sem moral iti seveda tudi po dnevu, a takrat sem prišel parkrat v zelo kritičen položaj, da sem komaj srečno odnesel pete! Najtežavnejše in najnevarnejše pa je postalo moje delo vsled nevarnih bolezni, ki so se kot spremljevalke vojne smrti tudi pojavile. Zaupam na Boga, da me tudi tukaj brani in varuje! Mislim, da je dovolj tega! Kakor vse kaže, še ne bo strašne vojne tako hitro konec. Najbrž bomo božične praznike še v vojni obhajali, čeravno smo bili od začetka skoro vsi prepričani, da bomo že takrat doma sedeli in si pripovedovali straš-

Srbi bežijo iz domovine.

Sofija, 3. decembra.

Iz Niša prihajajo poročila, da je srbsko prebivalstvo sedaj, ko je izvedelo, da avstrijska armada zmagovito prodira tudi v dolino reke Morave, začelo v velikem številu zapuščati mesta Milanovac, Arangelovac, Čačak itd. Mnogi kraji so popolnoma izpraznjeni. V Nišu se v tamošnjih cerkvah noč in dan opravljajo molitve za zmago srbskega orožja in odvrnitev propada Srbije.

Pašič ne odstopi.

Listi so zadnje dni poročali, da je srbski ministrski predsednik Pašič podal ostavko in da ne mara več voditi srbskega ministrstva. Iz Sofije pa se dne 3. decembra poroča, da je Pašič na zahtevo prestolonaslednika Aleksandra izjavil, da bo obdržal vodstvo vlade in bo sam prenovil srbsko ministrstvo tako, da bodo v njem zastopane vse stranke.

V Novi Srbiji železniški mostovi porušeni.

Kolin, dne 2. decembra.

Kolinskemu listu „Kölnische Zeitung“ se poroča iz Sofije, da je železniška proga Vžanje–Solun razdrta na več mestih. Porušeni so več železniških mostov in tunelov. Smatra se, da je to delo macedonskih četašev.

Srbija odrezana od Soluna.

Sofija, dne 2. decembra.

Potniki iz Srbije zatrjujejo, da so razstrelili četaši največji most čez reko Vardar pri Demirkapu, kjer je tok reke najmočnejši. Četaši so pomorili vse osebe, ki so stražile most. Namerava je, popraviti most v kratkem času in vsled tega je Srbija za nekaj časa popolnoma odrezana od Soluna in južne Makedonije.

Vlak z ranjenci trčil v osebni vlak.

Sofija, dne 30. novembra.

Nedavno je v bližini postaje Lapovo v Srbiji na odprti železniški progi trčil vlak s srbskimi ranjenci v osebni vlak. Vsled silnega trčenja je bilo izmed ranjencev na mestu 300 mrtvih, med tem ko je bilo drugih 500 smrtonovarno poškodovanih. Železniški vozovi so bili popolnoma uničeni.

Polkovnik Pribičević poveljnik na Crnem vrhu.

Na Crnem vrhu (izhodno od Valjeva, ne daleč od Drine) je bil poveljnik srbske armade podpolkovnik Pribičević. Naši častniki so ga z daljnogledi opazili, pa tudi on je delj časa opazoval iz okopov našo vojsko. To je bilo dne 19. oktobra popoldne. A drugi dan zjutraj je bil dotični okop, kjer se je nahajal Pribičević, v naših rokah, ali o njem ni bilo nobenega sledu. Ujetniki potrjujejo, da je vodil Pribičević celo borbo na Crnem vrhu in hvalijo njegovo vojaško znanje. (Pribičević je bil do leta 1904 avstrijski častnik.) Pribičević je pod poveljstvom prestolonaslednika Aleksandra, ki mu nalaga najtežje stvari, da jih izvrši. Neosnovana je vest, da je padel Pribičević v belgrajskih ulicah. On je še sedaj pri armadi, ki se je umaknila na drugo stran Valjeva.

Major Vojislav Tankosić je padel. Pokopali so ga na Drini osješki domobranci in torej ne odgovarja resnici „Az Est“—ova vest, da leži ranjen v bolnici v Nišu.

ne dogodke, katere smo preživeli. Človek obrača, a Bog obrne. — Kaj je pa z Marijino družbo? Kolikokrat si mislim, ko bi bili tisti zgazgari sedaj vsi v vojni, ki so se vedno iz pobožnih oseb in svetih reči norčevali, bi rad videl, če bi bilo tudi tukaj njihovo mišljenje tako antireligiozno. Tukaj ni človeka, ki bi pogosto ne mislil na Boga, če ga tudi prej dolgo časa ni hotel poznati; a sedaj uvidi vsak, da druge pomoči ni, če ne pride od zgoraj. Velikokrat mi pride sedaj na misel, kako zna ljubi Bog voditi ljudi k sebi. Če nočejo prostovoljno, z lepa, pa morajo s hudega. Zopet sem zašel!

Časnike dobimo redko v roke; v začetku tega meseca (novembra) mi je poslal večje število slovenskih časopisov Peter Štefan iz Maribora.

Znanece iz Kozjega ne vidim nič tukaj, pač pa je več mojih ljudskih sošolcev pri našem polku; nekaj jih je že zmanjkalo.

Maševati imam malo priložnosti, za čas boja sploh ni mogoče. Zato je bila pavza od 5. oktobra do 12. novembra 1914. Sedaj pa sem maševal parkrat v grško-katoliški cerkvi. A upam, da bo enkrat tudi hudega konec.

Najsrčnejše Vas pozdravlja iz bojnega polja, kakor tudi vse druge, zlasti g. dr. Franc Jankoviča, dr. Barleta itd. vaš hvaležni Marko Primus.

Slepec.

Pretresni oč prizor se je odigral v solnograški vojaški bolnišnici. Nekako pred enim mesecem so pripeljali tjakaj nekega ogrskega pešca, ki mu je krogla iz noške poškodovale obe očesi in prebila nosno kost. Kljub vsemu prizadevanju zdravnikov je izgubil revež pogled. Vendar pa je vojak mislil, da je samo obveza kriva, da ne vidi in zato je vedno prosil, naj

Ogrski delavci v osvojenih srbskih krajih.

List „Pressburger Tagbl.“ poroča, da se je iz Sabadke odpeljalo več sto ogrskih delavcev v Srbijo, da popravijo v osvojenih krajih železniške proge in ceste. Uporabili jih pa bodo tudi še za druga važna dela.

Iz Bačke se je odpeljalo v Srbijo že 7000 delavcev.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 3. decembra.

Dejstvo je, da je general Hindenburg v bojih južno od Visle ujel v teku 20 dni skupno 80.000 Rusov. To je vsekakor lep uspeh. Kako je ta uspeh dosegel, kako so razpostavljene čete severno od Čenstohova, kakega strateškega pomena so nove postojanke za nadaljno vojsko, brez vse to pa je raztegnjena tajnost. Časnikarji ugibajo in ugibajo, gotovega pa vendar nič ne vedo.

O bojih avstrijskih armad na črti Čenstohovo, Krakovo in Przemysl ni od časa, ko smo dosegli uspehe pri Pilici in Wolbromu, drugega uradnega poročila, kakor da je položaj nespremenjen.

Pri Przemyslu so Rusi že enkrat poskusili, da bi na severni strani prišli bližje trdnjavi. Toda naši so naredili protinapad ter sovražnika odbili. Poročila zrakoplovcev, ki vzdržujejo zvezo med posadko in armado, pravijo, da je sedaj manj Rusov okoli Przemysla, nego jih je bilo prvokrat. Iz teh poročil izvemo tudi, da naša vrla posadka pogosto vznemirja oblegovalno rusko armado z izpadi ter prizadeva Rusom občutne izgube. Razporeditev v trdnjavi je izborna in polno zaupanja na zmago.

V Karpatih se boji nadaljujejo. Očividno so tokrat naši nalašč zvalili Ruse preko Karpat, kajti sedaj jih med velikimi ruskimi izgubami tirajo nazaj čez gorovje. In to še je dosedaj glavni cilj našega vojskovanja, da oslabimo kolikor mogoče sovražnika, pa sami ostanemo nezlomljeni. Uradno se še dosedaj ni povedalo, iz katerih ogrskih komitátov so že vsi Rusi do zadnjega izgnani.

Boji na Rusko-Poljskem.

Dunaj, dne 3. decembra.

Uradno se razglša: Mir na naši bojni črti v Zahodni Galiciji in na Rusko-Poljskem je splošno tudi danes trajal naprej. Pretečeno noč so naše čete odbile ruski napad na naše postojanke na severozahodni strani mesta Wolbrom. Boji v prostoru zahodno od mesta Noworodomska (izhodno od Čenstohova) in pri Lodzuse ugodno razvijajo. Pred Przemyslom si Rusi zaradi zadnjega našega dobro izvršenega izpada ne upajo napadati trdnjave. Več sovražnih zrakoplovov je metalo brezuspešno na trdnjavo bombe. Boji v Karpatih še niso privedli do zaključka. — Poročilo, da so naše čete vkorakale v Belgrad, je izzvalo na severnem bojišču nepopisno veselje.

Kako sodijo v Petrogradu o bitki na Rusko-Poljskem.

London, dne 27. novembra.

List „Daily Telegraph“ je dobil iz Petrograda naslednje poročilo: V Petrogradu je nastalo zadnje dni radi položaja v Izhodni Prusiji in Poljskem precejšnje razburjenje, ki pa se je po novejših poročilih

mu vendar snamejo obvezo, da bo „vsaj za trenotek videl solnce.“ Da ne bi se morda preprečilo ozdravljenje vsled prevelikega razburjenja, se mu niso upali povedati strahovite resnice. Končno se je vendar odločil neki zdravnik, da ga pripravi na težko usodo, ki ga je zadela. Vojak pa je takoj pojmlil grozno resnico, ko mu je zdravnik samo namignil. Strašen krik se mu je izvil iz prsi, krik, ki je vse navzoče ganil do solz.

S kroglo v možganih na bojišču.

V zadnji seji Društva zdravnikov na Dunaju je poročal medicinec Fric Hautmann o zanimivem slučaju s četrtrega oddelka dunajske garnizijske bolnišnice, ki pripada polkovnemu zdravniku docentu dr. S. Jel-lineku. Neki 25leten šofer ima že 1½ leta precej veliko revolversko kroglo v možganih. Začetkom avgusta je prišel mož pod orožje; o krogli ni povedal ničesar. Udeležil se je vojne v Galiciji kot šofer tovornega avtomobila. Po velikih naporih so se koncem septembra začeli kazati pri njem pojavi hromosti. Prišel je v bolnico, kjer se je znatno izboljšal njegov položaj.

Večerna slika s srbskega bojišča.

Vojak piše z južnega bojišča: „Vreme krasno, mesečina bajna; če ne bi videl človek drugih vojnih grozot, bi bilo naravnost idealno. V krasni kotlini smo, okoli in okoli sami gozdovi. Planjava je pogrnjena z belo snežno odejo. Ko zaplapolajo zvečer ognji in se razlije mesečina, tedaj se oglase na eni strani pesmi naših Sremcev, z druge strani pa zadone pesmi huzarjev, da prevzame človeka neko čudno čustvo. V takem trenutku se spomnim na domačo hišo, na otroke in ženo in tedaj odhitim, da jim pošljem pozdrav po vojni pošti...“

z bojišča popolnoma razblinilo. Dejstvo, da ruski vrhovni poveljnik priznava umikanje svoje armade, upliva zelo pomirljivo. Domneva se namreč, da se je umikanje uprizorilo le iz strateških vzrokov. Razumljivo je, da Rusi čakajo na nemški protinapad v lastni deželi. Čim dalje so Rusi oddaljeni od nemško-ruske meje, tem večje uspehe imajo pričakovati od bitke, ker na ruskem ozemlju Nemci nimajo na razpolago nobenih železnic za dovoz vojaštva in vojnih potrebščin.

Prodiranje Rusov na Rusko-Poljskem ustavljeno.

Dunaj, dne 2. decembra.

Dunajskemu listu „Neue Freie Presse“ se poroča: Visok častnik, ki se je vrnil iz Čenstohova, se je izjavil, da je položaj avstrijske armade zelo ugoden. Generalfeldmaršal Hindenburg je pred kratkim zakazal, da so morali vsi za orožje sposobni možje zapustiti Šlezijo in se podati v notranjost države. Na ta način pa je le varal Ruse, ki so res šli v past in takoj nato pritiskali proti Šleziji. Avstrijske in nemške čete so Ruse v tej smeri tako zaposlile, da so moral Rusi pritegniti na pomoč svoje rezerve. Rusi so v smeri proti Šleziji tako zelo zaposleni, da ne morejo misliti na druga resna podjetja, kot v Izhodni Galiciji ali v Izhodni Prusiji. Naši oddelki ne napravijo prav nobenih naskokov. To čakajoče postopanje naše armade spravlja Ruse iz duševnega ravnotežja. Morali so se končno odločiti za krajevne napade. Njihovo prodiranje je pa ustavil ogenj iz avstrijskih pušk.

Od Rusov obkoljena nemška armada se rešila.

Berolin, dne 1. decembra.

Iz velikega vojnega stana z dne 1. decembra se poroča:

Iz poročila ruskega generalnega štaba z dne 29. novembra o bojih pri Lodzu, ki so bili za Nemce uspešni, naj bi dostavljeno sledeče: Delom nemških čet, ki so se v okoliših izhodno od Lodza borili proti desnemu boku in proti hrbtu ruskih čet, je pretila velika nevarnost, da jim od izhoda in juga ne upadejo v hrbet močne ruske čete. Nemške čete so se pred očmi sovražnika obrnile in so se prerile v tridnevni srditih bojih skozi ruski obroč, ki jih je obdajal. Pri tem so še ujele 12.000 Rusov in zaplenile 25 topov, ne da bi bile same zgubile v teh bojih le en sam top. Tudi vse lastne ranjence so Nemci vzeli seboj. Izgube Nemcev v obširni takem položaju seveda niso bile majhne, toda tudi ne prevelike. To je gotovo eden najslavnejših činov v tej vojski.

Kako je mazursko ozemlje zavarovano.

Amsterdam, dne 2. decembra.

Zanimati utegne, kako opisuje „Daily Mail“ ozemlje v okoliših mazurskih jezer: V Mazuriji se bi jejo prav čudni boji. Vsaka nemška postojanka je spretno zavarovana z bodečo žico. Rusi morajo poprej uničiti ali porezati vse bodeče žice, predno morejo napasti nemške postojanke. V temni noči se Rusi priplazijo do teh žic, da bi jih prerezali z močnimi škarijami. Pri tem delu jih pa navadno zasačijo nemški svetlobni metalci, na kar pomerijo na nje nemški vojniki. Le malokateremu Rusu se posreči, da odnese zdravo kožo. Prehodi med jezери so večkrat tako ozki, da je le težko mogoče napasti branitelje in ti napadi se morejo izvršiti le po noči.

Poziv ruske črne vojske.

Pred par dnevi smo javili, da je poklicala Rusija 8 črnovojniških letnikov pod orožje. Nemški major Morath sodi, da bo ruska armada s tem ojačena le za približno 1 milijon vojakov, ker je najbrž del črnovojnikov že itak od mobilizacije sem pod orožjem. Ruska črna vojska sestoji iz izvežbanih vojakov, ki prestopijo po 19. službenem letu v črno vojsko ter iz vseh onih, ki so za orožje sicer sposobni, pa ne služijo v stalni armadi (liniji ali rezervi). Prvi črnovojniški poziv obsega vse bivše vojake in one, ki so bili svoj čas spoznani za sposobne, pa kot „nadštevilni“ odpuščeni domov. Drugi poziv obsega rodbinske očete in ostale, za orožje sposobne. Prvi poziv postavi 20 divizij in nekaj trdnjavske artilerije; vsaka divizija sestoji iz 8 bataljonov infanterije, 1 konjeniškega polka, 2 baterij artilerije in 1 bataljona pionirjev.

Naš cesar Hindenburgu.

Naš cesar je izkazal nemškemu generalu Hindenburgu veliko milost, podelil mu je imejiteljstvo madžarskega pešpolka št. 69.

Zakaj so Rusi udrli na Ogrsko?

Budimpešta, dne 1. decembra.

Ujeti ruski častniki pripovedujejo, kaj je pravzaprav privedlo Ruse do tega, da so zopet upadli na Ogrsko. Ruska armada, ki se nahaja v Galiciji, se radi težav pri dovažanju živeža nahaja v zelo slabem položaju. Prometne zveze z Rusijo so izredno slabe. Rusom je zelo otežkočeno, spravljati živež iz Rusije. V Galiciji pa so ropajoče ruske čete že po pet- do šestkrat obiskale posamezne kraje in tako porabile vse, kar se je dobilo za pod zob. Na Ogrskem pa ruska roka še ni mnogo pokončala ter so tamošnje zaloge živil še zelo obilne. Radi tega so lačne ruske čete zopet udrle čez Karpate na Ogrsko, da se nasitijo. Kakega drugega važnega vzroka pa Rusi za svoje upade na Ogrsko niso imeli. Oskrbeti so se hoteli samo z živežem.

Zmaga pri mestu Homona.

Budimpešta, dne 30. novembra.

Ruske čete, ki so v četrtek, dne 26. novembra, udrle na Ogrsko, in sicer v mesto Homona, so se ho-

tele takoj zopet umakniti čez Karpate. Naše čete pa so rusko umikanje ustavile. Več dni so trajali krvavi boji, dokler niso naši Ruse popolnoma užugali in jih vrgli v smeri proti zahodu nazaj. V tem trenutku je zadel ruske čete hud udarec: Naši so Ruse tako natepli, da je na stotine mrtvih in ranjenih ležalo na sneženih poljanah. Celi oddelki sovražnih čet so se našim udali. Mesto Homona, ki leži izhodno od znane ogrskega mesta Eperjes, je razrušen 30 hiš, ki so jih ruske kroglice razdrle, nepoškodovano. Zmaga pri Homoni je mnogo večja kot se je prvi hip mislilo.

Prelaz Uszok zopet naši zavzeli.

Budimpešta, 30. novembra.

List „Pesti Ujsag“ poroča, da je prelaz Uszok, katerega so se Rusi pretečeni teden polastili, zopet v naših rokah. Komiteta Ung in Zemplen pa sta že popolnoma očiščena sovražnih čet. Pri mestecu Köröstakso (na severni strani komiteta Zemplen) se je vršila dne 30. novembra večja borba med našimi in Rusi. Naši so Ruse prijeli od treh strani in jih končno pognali v beg čez Karpate. V boju so ujeli Avstrijci 700 Rusov.

10.000 Rusov ujetih.

Berolin, dne 30. novembra.

Kakor poroča časnikarski urad „Korrespondenz Erzberger“, nemško prodiranje na izhodnem bojišču (proti Rusom) vedno napreduje. Nemški armadni zbor, kateremu je stala velika ruska premoč nasproti, je ujel nič manj nego 10.000 Rusov.

Črkezi v bojih proti Avstrijcem.

Debrecin, dne 1. decembra.

Včeraj so zopet večje število ujetih Rusov peljali tod mimo. Med ujetniki je bil tudi polkovnik ruskega generalnega štaba, Semiradow, katerega so poleg drugih častnikov in velikega števila moštva ujele patrulje naših huzarjev. Ujeti Rusi pripovedujejo, da rusko armadno poveljstvo ne pripusti več, da bi se kozaki udeleževali bojev na Ogrskem, ampak pošilja mesto teh divje Črkeze čez Karpate v prednje bojne vrste.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Maribor, 3. decembra.

Tri važnejše dogodke imamo zaznamovati v poročilih v vojski Turčije z Rusijo, Anglijo in Francijo. Znani von der Goltz-paša je bil od nemškega cesarja poslan turškemu sultanu na pomoč pri vodstvu vojske. Turško črnomoško brodogradništvo je zopet začelo krepkeje križariti. Pretekli teden se je zopet pojavilo pred Odeso ter je mesto močno obstreljevalo. Turška armada v Egiptu dobiva po mohamedanskih rodovih vedno nova ojačenja in je, kakor poročajo nekateri listi, že na dveh krajih prekoračila Sueški prekop.

„Sveta vojska.“

Sedaj se še ne ve, kak bo uspeh mohamedanske „svete vojske“. Nekateri narodi, ki so mohamedanskega veroizpovedanja, so se že sicer pridružili mohamedancem, ki se zbirajo pod zeleno prerokovo zastavo, a vsi prerokovi verniki še daleč niso sledili sultanovemu klicu.

Kolikor je iz dosedanjih poročil razvidno, so sledili sultanovemu klicu najpoprej mohamedanski rodovi v Egiptu in sosednjih deželah: Arabci, Beduini, Senusi. Novejša poročila pravijo, da se je zbralo že do 30.000 Beduinov, ki se bodo pridružili turški armadi pred Egiptom.

Posebgo močno je gibanje za „sveto vojsko“ zoper Angleže v Arabiji. Če se sme verjeti turškim poročilom, so vsi boja zmožni Arabci pripravljeni, pridružiti se „sveti vojski“ in udariti zoper Angleže. Število Arabcev, ki bi se udeležili vojske zoper Angleže, cenijo nekateri nad 400.000. Po vseh deželah okrog Egipta se je raznesla vest, da hočejo Angleži odvzeti Turkom vso oblast nad Egiptom in drugimi deželami na izhodu. Od vseh strani vrejo mohamedanci na „sveto vojsko“. Ob Sueškem prekopu so se že bili krvavi boji med Angleži in ustaškimi mohamedanci iz Arabije, istotako pri mestu Bassorah (tudi Basra) ob izlivu rek Eufrata in Tigrisa v Perzijski zaliv.

Tudi v angleški Indiji vstajajo tisoči in tisoči mohamedanskih Indijcev iz vseh rodov ter hitijo pod prerokovo zastavo. Kliče jih „džihat“.

V Severni Afriki so se uprli Francozom mohamedanski Senusi. Zbranih je že 450.000 mož, ki so dobro oboroženi. Enako je v Maroku in Alžirju. Radi prisilnih naborov je mohamedansko ljudstvo v francoskem delu Maroka in Tunisa se uprlo Francozom. Ti upori so imeli že vidni uspeh. Maročanski ustaši oblegajo glavno mesto Maroka, Fez. Mohamedanski uporniki hitro napredujejo. Francozi pa so dan za dnem tepeni.

Turška poročila slikajo, da je dosegel „džihat“ že tudi na Kavkazu večje uspehe. Mohamedanska armada proti Rusom šteje že čez 300.000 mož. „Sveta vojska“ pa se pripravlja tudi v Perziji, katera je poslala baje že nad 80.000 mož prostovoljcev Turčiji na pomoč zoper Ruse. Uporniki so že zasedli glavno mesto Perzije, Teheran.

Ali bodo uspehi, ki jih zaznamujejo mohamedanci zoper svoje sovražnike, tudi trajni, in ali bo „sveta vojska“ zboznala pod zeleno prerokovo zastavo 300.000 milijonov mohamedancev, kakor so se glasila poročila o napovedi „svete vojske“, je pa drugo vprašanje.

Uradno turško poročilo.

Carigrad, 2. decembra.

Iz turškega glavnega stana se poroča: Turške čete, ki prodirajo v ozemlje Tschoroch, so dosegle nov uspeh; zasedle so namreč mesto Ardanuč, ki leži 20 km izhodno od reke Tschoroch.

Portugalsko vojaštvo v Egiptu.

Frankobrod, dne 2. decembra.

Frankobrodskemu listu „Frankfurter Zeitung“ se poroča iz Carigrada: Že več dni se nahaja v Egiptu večje število portugalskih častnikov, katere pošilja angleški častniki za boje proti Turkom. Portugalska bo poslala del svojih čet v Egipt Angležem na pomoč.

Turško brodogradništvo obstreljuje Odeso.

Budimpešta, 1. decembra.

Poročevalec budimpeštanskega lista „Az Est“, ki se je vrnil skozi Rumunijo v Budimpešto, poroča sedaj: Turško vojno brodogradništvo se nahaja pred Odeso. Mesto je v obče nepoškodovano, a porušenihi je zelo veliko vojaških poslopij in zavodov. Razburjenje v mestu je zelo veliko. Tudi nekatere oblasti že zapuščajo mesto. Veliko število avstro-ogrskih ujetnikov-nevojakov so spravili v posebna taborišča. Kavkazijske, kurdjske in ruske čete se zbirajo pred Odeso. Vreme je hladno.

Novi porazi Francozov v Maroku.

Madrid, dne 1. decembra.

Iz mesta Tanger v francoski afriški pokrajini Maroko se poroča, da so bile francoske čete pod poveljstvom polkovnika Laverdure dne 24. novembra na potu iz Tadie v Fez znovič zelo hudo poražene, ko so bile že poprej enkrat, in sicer dne 13. novembra, poražene. Polkovnik Laverdure se je nameraval s 3000 možmi združiti s četo generala Henry-a, ki je brojila 6000 mož, da bi osvobodil posadko od ustašev obleganega mesta Feza. Predno se je pa združil s Henry-em, je bil napaden na maršu v ozki dolini. V tem boju je padlo 148 francoskih vojakov in 7 častnikov, veliko število je bilo pa ranjenih. Končno se je vendar posrečilo polkovniku Laverduri, da se je mogel preriti skozi sovražno bojno črto proti severu, toda pustiti je moral na bojišču vse topove, vse vozove in vse strelivo.

Francoski upravitelj Maroka, Liautey, je prosil nujno francosko vlado, da mu pošlje takoj novih ojačenj.

V Indiji vre.

Berolin, dne 2. decembra.

Indijski podkralj je izdal oklic na ves indijski narod, v katerem se naglašja, da indijsko cesarstvo ne goji nobenega sovraštva zoper kalifa in da je Anglija vselej čuvala interese mohamedancev v Indiji. Kot odgovor na ta oklic so pa izdali mohamedanci v Allahabadu in v Haiderabadu poziv, da se naj mohamedanci otresejo angleškega jarma, češ, kalifat ne more zasledovati istih ciljev, kakor jih zasledujejo angleški roparji. Končno poziva oklic vse mohamedance v Indiji, da morajo biti pripravljeni na trenutek, ko bo treba plačevati vsa grozodejstva Angležev z grozodejstvi indijskih mohamedancev.

Ko se je pa posrečilo kljub pazljivosti in čuječnosti angleških oblasti spraviti ta oklic v velikanskem številu med indijsko mohamedansko prebivalstvo, je vsled tega stališče indijskega podkralja zelo omajano, osobito, ker je začelo mohamedansko prebivalstvo dvigati denarne vloške iz angleških denarnih zavodov. Mohamedanski Indijci zahtevajo z vso odločnostjo, da jim angleška vlada da pojasnil, na katera bojišča spravljajo Angleži indijske čete. Ustaški mohamedanski Indijci so že zažgali in porušili mnogo angleških vojašnic v Indiji.

Punt med ruskimi Ukrajinci.

Carigrad, dne 1. decembra.

Turški listi priobčujejo poročila, katera opisujejo obseg nemirov, ki so izbruhnili v Rusiji. Ta poročila so dobili turški listi od svojih zastopnikov, ki so v odboru za osvobojenje Ukrajincev v Rusiji. Iz teh poročil je razvidno, da se med onimi, katere je ruska vlada radi ukrajinskega upornega gibanja dala zapreti, nahaja tudi poslanec ukrajinskega okrožja Jekaterinoslaw, Petrowski. V okrožju Jekaterinoslaw, posebno v mestu istega imena, in v mestu Lugav, se je že ob pričetku vojske opazilo močno prekucuško gibanje, naperjeno proti ruski vladi. Pri mobilizaciji so nastali hudi nemiri in prebivalstvo se je branilo ubogati ruske oblasti. Na deželi so postale raz-

tako napete, da je morala ruska vlada z oboroženo silo nastopiti zoper ukrajinske kmete. Celo topove so postavili ob cestah, da bi s tem preplašili nemirno in nezadovoljno prebivalstvo. Položaj utegne postati še bolj zamotan, ako bodo tamošnji socialni demokratje tako odločni in bodo, kakor grozi, nastopili javno proti vladi. Položaj je postal v teh pokrajinah zelo resen, ker celo vlada sedaj ukrajinskega gibanja po stari navadi ne zamolčuje, ampak skuša položaj olepšati s tem, da se v Petrogradu izdajajo posebne vladne izjave. Ali bodo te izjave pomirile prebivalstvo, je druzo vprašanje.

Nemško-francosko bojišče.

Maribor, dne 3. decembra.

Na francoskem bojišču se ni zgodilo nič posebnega. Ker je odšel nemški cesar k izhodni armadi, mislijo nekateri, da sploh v bližnji bodočnosti ni pričakovati večjih dogodkov, ampak da je sedaj bojišče na Rusko-Poljskem stopilo v ospredje. Tudi v slučaju, da to mnenje odgovarja dejstvu, seveda na francosko-nemškem bojišču ne bo premirja, ampak se bo velikanška in dolgotrajna borba vršila naprej.

Uradno poročilo o stanju nemških armad.

Berlin, dne 30. novembra.

Iz velikega vojnega stana se dne 30. novembra predpoldne poroča: Na zahodnem bojišču ni bilo nobene spremembe.

Ob izhodno-pruski meji se je izjalovil napad močnejših ruskih čet na nemške utrdbe izhodno od Darkehemen. Rusi so imeli velike izgube. Ostanek ruskih čet, nekaj častnikov in 600 mož so Nemci ujeti.

Južno od Visle so imeli včerajšnji protinapadi nemških čet precejšnje uspehe. Nemške čete so zaplenile 18 topov, več kakor 4500 Rusov so pa ujele.

Na Južnem Poljskem ni bilo nobene spremembe.

Uradno poročilo o stanju nemških armad.

Berlin, 1. decembra.

Iz velikega vojnega stana se z dne 1. decembra predpoldne poroča:

Na zahodnem bojišču ni nič novega.

Tudi v Izhodni Prusiji in v Južni Poljski je bilo v obče mirno.

V Severni Poljski južno od Visle se je bojni plen povečal, ker so nemške čete izkoristile uspehe, katere smo včeraj javili. Število ujetih Rusov se je pomnožilo za okrog 9500, uplenjenih topov pa za 18. Vrh tega so še zaplenile nemške čete 26 strojnih pušk in veliko število vozov za strelivo.

Uradno poročilo o stanju nemških armad.

Berlin, 2. decembra.

Iz velikega vojnega stana se z dne 2. decembra predpoldne poroča:

Na zahodu so bili odbiti manjši sunki sovražnika.

V gorovju Argonnen je zavzel vrttembergski pešpolk št. 120, kojega imetnik je nemški cesar, močno opiralno točko. V tem boju so ujele nemške čete 2 francoska častnika in približno 300 francoskih vojakov.

Iz Izhodne Prusije ni nič novega.

Na Severnem Poljskem se boji nadaljujejo.

Na Južnem Poljskem so bili napadi sovražnika odbiti.

Nemci obstreljujejo Ypern.

Pariz, dne 2. decembra.

Pariški list „Petit Parisien“ javlja, da obstreljujejo Nemci že od 3. novembra neprestano trdnjavo Ypern. Bombe iz nemških zrakoplovov so povzročile v mestu več škode kakor granate iz nemških topov. Vodovod je razdejan in mesto bodo morali v kratkem zapustiti zadnji prebivalci.

Krvavi boji v Flandriji.

Poročevalcu berlinskega lista „Lokalanzeiger“ je slikal ranjeni belgijski častnik, ki se sedaj nahaja v bolnišnici v mestu Cu, krvave boje na črti Nieuport-Dixmuiden in položaj v Severni Franciji tako-le:

Mene in 54 častnikov, med temi sta se nahajala tudi 2 generalna poročnika, so spravili ranjene na varno. Izgubili smo vsi mnogo krvi, ker smo morali čakati celih 8 ur, predno so nas spravili z bojišča in ker smo prosili, da naj poprej obvežejo težko ranjene, potem še le nas. Boji, ki so se vršili in katerih se je udeležilo vse belgijsko vojaštvo, so bili tako krvavi, ljuti in divji, da so presegali še celo boje, ki so se bili za Mecheln. Vrgli smo čepice v stran in smo peljali naše čete z golimi sabljami v rokah v boj. Ko smo trčili na Nemce, smo mi častniki z bajoneti, katere smo odvzeli ranjencem, s celim moštvom vred napadli nemške čete. Kmalu nato so postale naše bojne vrste zelo redke, toda priznanje vrhovnega poveljnika Joffreja, ki se je takrat mudil v glavnem vojnem stanu, nas je napravilo srečne in nam vtilo novega poguma. Slavili so nas kot junake, toda žalibog kot premagane. Glavni vzrok našega poraza je bil, ker nismo umeli jezika naših vojakov, kajti mi smo umeli samo francoski jezik, med tem, ko je govorilo moštvo le flamski jezik. Vsled tega je nastala grozna zmešnjava.

Predno so nas spravili v St. Omer, nas je obiskal kralj Albert. Bil je bleđ in zelo utrujen. Izrazil je upanje, da bo končna zmaga na strani zavezniških francosko-angleško-belgijskih čet. „Pridite le kmalu, ljubi tovariši“, je rekel kralj Albert, „čakamo nestrno na vaše osvobodjenje Belgije.“ Na ti vožnji v St. Omer smo spoznali, kako nujno rabi Belgija svojih braniteljev. Vse bolnišnice so bile že prenapolnjene z belgijskimi vojniki. Godilo se jim je zelo slabo, ker je primanjkovalo živil. Naše vojaštvo so stlačili skupaj z drugim divjim vojaštvom iz Afrike. Bil je strašen pogled na črne ranjene vojake iz Afrike, kateri so si natlačili svoje rane s peskom, kri pa, ki je tekla iz ran, so si drug drugemu izsesavali iz razmesarjenih delov trupel. Mnogo teh ranjenih črnih vojakov so znoreli in so med vožnjo poskakali iz železniških vozov, kar so drugi hladnokrvno pripuščali. V St. Omeru je bilo vse križem. Dajali so ranjenim francoskim in angleškim vojakom prednost in to nas je tako užalilo, da se nismo hoteli poprej podati v prostore, ki so nam bili določeni, predno niso tudi belgijskim ranjencem odkazali kolikor toliko za bivanje primernih prostorov. Prišlo je do preprirov, ki so postavili v zelo temno luč vzajemnost zaveznikov. V St. Omeru so velika skladišča za orožje, toda tam je sedaj velikanško število ranjencev. V mestu vlada splošna in velika pobitost. Prebivalstvo je že davno zapustilo mesto. Vse hiše je zaplenila vojaška uprava, prebivalstvo pa izgnala iz mesta. Ko smo prišli v mesto, so nam pravili, da so ravnokar usmrtili tri nemške ogleduhe. Da se ubranijo pred napadi nemških zrakoplovov, so uvedli čisto nove varnostne odredbe. Čim bolj smo se oddaljili od bojnega pozorišča, tem žalostnejši prizori so se nam nudili. Izgube Francozov morajo biti nečuvno velikanške. V mestu Aberville se nahaja 35.000 ranjencev. Ne verjamem, če imajo v Parizu, Bordoju in v Marseilu le pojmo o pravem položaju. Sicer bi bilo upanje na zmago v teh mestih zelo omejeno.

Angleški kralj odpotuje na bojišče.

London, dne 1. decembra.

Uradno se javlja, da je odpotoval včeraj, dne 30. novembra zvečer angleški kralj Jurij na Francosko, kjer se bo podal v glavni angleški vojni stan.

Strogo dnevno povelje belgijskega kralja.

Berlin, dne 1. decembra.

Belgijski kralj Albert je izdal na svoje čete dnevno povelje, v katerem se pravi, da se bo postopalo z vsakim častnikom, ki bo govoril o umikanju, kakor z izdajalcem. Iz tega dnevnega povelja se pač lahko sklepa, kako razpoloženje vlada v belgijski armadi.

Francija v denarnih stiskah.

Berlin, dne 1. decembra.

Berlinski list „Lokalanzeiger“ piše: Ravnatelj „Banque de France“ je poslal okrožnico na vse podružnice tega zavoda, iz katere je razvidno, da se nahaja Francija v finančni krizi. Ker je francoska vlada poljubno posegla v razne proste pogodbe (in zasebno imetje, je izgini vsako zaupanje. Vlada je zaplenila denarne zaloge kapitalistov, uničila efektno borzo, posegla v pogodbe in se prilastila prihranjenega zasebnega denarja. Vsled te odredbe vlade so že 4 mesece ustavljena vsa plačila in vsaka kupčija je mogla le tedaj, če se v gotovini izplača.

Japonska ne pošlje svojih čet v Francijo.

Berlin, dne 28. novembra.

Listu „Berliner Tagblatt“ se poroča iz Pariza: Anglija, Francija in Rusija so zaprosile Japonsko, da bi jim poslala nekaj armadnih zborov zoper Nemce. Japonska pa je zahtevala za to uslugo toliko ozemlja, da so Anglija, Francija in Rusija morale opustiti misel na pomoč Japonske. Pač pa je dobila Japonska nalog, da mora zasledovati oddelek nemškega vojnega brodovja, katero se nahaja v južno-ameriškem vodovju.

Izmenjava časopisov med strelskimi jarki.

„Vossische Zeitung“ poroča iz Rima: Po poročilu pariškega „Tempsa“ se vrši zdaj med nemškimi in francoskimi strelskimi jarki izmenjava časopisov, ki jih položijo vedno na gotovo mesto. Nekoč je nemški častnik priložil listek z besedami: „Časopisi so dobri, a mi jim ničesar ne verjamemo“. Francoski častnik je poslal sledeči odgovor: „Mogoče boste bolj verjeli priloženim ameriškim listom“. Nato je bilo 4 dni vse mirno, na kar se je izmenjava pričela vnovič.

Zasedanje francoske zbornice v Parizu.

Bukarešta, dne 28. novembra.

Iz Petrograda se javlja: Francoska vlada je sklicala francosko zbornico na kratko zasedanje na dne 6. decembra v Pariz.

Na morju.

Kje se nahaja angleško vojno brodovje.

London, dne 30. novembra.

V Londonu so zelo vznemirjeni glede usode angleške vojne mornarice, o kateri se prav nič ne sliši. Vzdržuje se vest, da je dobilo vojno brodovje povelje, da mora odpluti iz Severnega morja in se zbrati na nekem mestu pri otokih Orkney. (Otoki Orkney

so skupina 67 malih otokov ob severni obali Škotske.) Ker si ljudstvo tega ne more tolmačiti na noben način, so nastale razne, neverjetno čudne govorice. Tako n. pr. se zatrjuje, da se rabijo angleške križarke za to, da krijejo prevozne ladje, ki prevažajo ruske čete iz Kola in Finskega preko Hammerfesta v Severno Francijo.

Vsled položaja, v katerem se nahaja sedaj ruska armada, se pa ta vest ne sme smatrati za resno.

Bar od morja zaprt.

Milan, dne 2. decembra.

Od Sv. Ivana v Meduji se poroča, da je črnogorsko pomorsko mesto Bar od morske strani popolnoma zaprto. Kakor hitro se prikaže pred Barom tuja ladja, se spusti iz Kotora zrakoplov proti Baru in prežene z bombami vsako tujo ladjo, vsled česar je zalaganje z živežem za Črnogoro preko Bara popolnoma onemogočeno. Francoske in angleške vojne ladje se že več tednov niso prikazale pred črnogorskim morskim obrežjem.

Moč Anglije in Francije v Sredozemskem morju.

Angleške in francoske vojne ladje obstreljujejo sedaj utrdbe ob urodu v Dardanele, toda dosedaj še ni imelo obstreljevanje nobenega uspeha. Število angleških in francoskih vojnih ladij, ki bi prišle v pomorski bitki v Sredozemskem morju v poštev, nam kaže, da razpolagata Anglija in Francija v resnici čez ogromno bojno silo v tem morju.

K angleški vojni mornarici v Sredozemskem morju je prištevati 4 križarke tipa „Invincible“. Vsaka teh velikih vojnih ladij je oborožena z 8 velikanškimi topovi kalibra 30.5 cm s po 18.000 tonami. Nadalje 4 velike oklopne križarke tipa „Duke of Edinburgh“ in tipa „Defence“, s po 14.000 tonami in s številno srednjo artilerijo. Vrh tega imajo še Angleži 4 majhne zavarovane križarke, 16 torpednih rušilcev, 6 podmorskih čolnov ter veliko število rušilcev podmorskih čolnov. Tem bojnim silam se mora pa še tudi prištevati oddelek angleškega vojnega brodovja, ki je zasidran v angleški luki Gibraltar. Ta oddelek vojnega brodovja more stopiti na bojno pozorišče ne le v angleških vodah, ampak ravno tako hitro tudi v Sredozemskem morju. V Gibraltaru se nahaja velika linijska ladja „Dreadnought“, ki je bila prva moderna velikanška angleška vojna ladja, nadalje dva velikana razreda „Lord Nelson“, kot prehodnika dreadnoughtov in ena velika starejša linijska ladja s 14.000 tonami ter ena zavarovana križarka. Iz tega se razvidi, da imajo Angleži v Sredozemskem morju nič manj kot 5 morskih velikanov, 2 predreadnoughta, eno starejšo večjo vojno (linijsko) ladjo ter 4 močne križarke.

Mnogo večje kakor angleško, je pa francosko vojno brodovje, ki se nahaja v Sredozemskem morju, in sicer v Toulunu na južnem Francoskem. Tukaj se nahaja prvi oddelek, ki šteje 4 velike vojne ladje (dreadnoughte) razreda „Jean Bart“, 4 mogočne linijske ladje razreda „Danton“ (po 18.000 ton), 8 linijskih ladij razreda „Patrie“ in „Demokratie“, 3 manjše linijske ladje, 6 novih in modernih oklopnih križark, ki so tudi v luki Toulun zasidrane, nadalje 40 torpednih rušilcev, 10 podmorskih čolnov, 4 rušilce torpednih čolnov in večje število zavarovanih brzih križark.

Za vsem razpolagata Anglija in Francija skupaj v Sredozemskem morju 9 morskimi velikani-dreadnoughti 15 mogočnih linijskih ladij, 10 velikih oklopnih križark 19 podmorskih čolnov in 60 torpednih rušilcev.

Nova balkanska zveza?

Trosporazum si na vso moč prizadeva, da bi prišlo do sprave med Bolgarijo in Srbijo, in ruski poslanik v Nišu, knez Trubeckoj, smatra za svojo glavno nalogo, da spravi Srbijo z Bolgarijo. Po ruskem naziranju je bil položaj takrat, ko je bil imenovan za novega ruskega poslanika za Srbijo knez Trubeckoj, ta-le: Če bi napadla Bolgarija, katero se smatra vedno bolj za težišče celega položaja, Turčijo, tedaj Rumunija prodirala proti Transsylvaniji obmejno gorovje med Avstrijo in Rumunijo. Če bi se pa vrgla na stran Turčije, potem bi pa napadla Rumunija Bolgarijo. Če pa ostane Bolgarija nepristranska, tedaj bi ostala tudi Rumunija nepristranska. (Tako je opisal naziranje rumunske opozicije bukareštanski dopisnik petrograjskega lista „Rieč.“) O javni Rumuniji, v kateri postaja po imenovanju energičnega nemškega poslanika Barona Busche upliv Nemčije vsak dan vedno večji, se je istotako smatralo, da bo ostala, kakor Grčija in Italija, nepristranska. (Tako je pisal list „Petrogradsky Kurjer.“) Na ta način vabi Rusija Bolgarijo, med tem, ko pritiska istočasno Anglija na Srbijo, da bi odstopila Bolgariji bolgarski del Macedonije. Dokler bo ostal na krmilu bolgarske vlade ministrski predsednik Radoslawow, ne bodo našla vabljiva prigovarjanja Rusije v Sofiji nobenega odmeva. Toda tajti se tudi ne sme, da imajo rusofilski bolgarski politiki Danew, Gešov in Malinow veliko upliva v Bolgariji. Ti močje sicer niso za to, da bi posegla Bolgarija dejanski v sedanji evropski spor, toda izjavljajo se sledeče: Če že mora priti do vojske, potem nikar proti Rusiji! V bolgarskem so branju in časopisju vre. Rusija pritiska pod geslom: „Kdor ni z nami, je proti nam!“ na Bolgarijo, da bi se odločila in ruski „uplivi“ učinkujejo očitno v bolgarski zbornici, kakor tudi v bolgarskem časopisju. Strah, da bi utegnili Rusija svoj čas uničiti ne-

ubogljivo Bolgarijo, učinkuje tudi na takih mestih, kjer ni nobene simpatije za Rusijo in kjer niso našla vabljiva prigovarjanja Rusije nobenega odmeva. In to je sumljivo. Po vsej Bolgariji se občuti huda borba za sree Bolgarije in razburjenje, kakoršnega ni kmalu najti, preveva bolgarski narod. Tu pa tam se javno izražajo, da je napočil trenotek, ko se bo dalo nazaj dobiti Odrin in Macedonijo. Rusija obeta Bolgarom oboje in to ni prazno mamilo, ampak zelo nevaren bacil. Vladna stranka si prizadeva z veliko spretnostjo, da bi osredotočila vse želje bolgarskega naroda na Macedonijo. Rusi pa kažejo v enomer proti Odrinu.

V trenutku, ko se bo začelo razvijati vse balkansko vprašanje in se bo dognalo, da je sprememba bukareštanske mirovne pogodbe neobhodno potrebna, bo morala Bolgarija pokazati svojo barvo. Za sedaj so si vse bolgarske stranke edine v tem, da se narodno stremljenje, priklopitev Macedonije k Bolgariji, ne sme spraviti izpred oči. Rumunija in Bolgarija bosta pa mogli uvideti, da se morejo njuni smotri doseči le samo proti Rusiji. Genadijev se je še-le pred kratkim prav odkritosrečno tako-le izjavil: „Če zmaga Rusija, bi bil konec Bolgarije“. Napadalna politika Rusije na izhodu ne trpi na Balkanu nobene samostojne in močne države. Kakšne smotre zasleduje Rusija, naj berejo Bolgari in Rumuni, ki obračajo svoje oči proti Petrogradu, v „spomenu“ grofa Ignatieva. Kot enega glavnih smotrov ruske izhodne politike označuje grof Ignatiev „nadvlado v bližnjem izhodu, ohranitev in razvoj v večstoletnem delu pridobljenega in od Vsemogočnega naprej določenega stališča Rusije, zastopnika pravoslavja in najštevilnejšega ter najmočnejšega slovanskega plemena.“ Rusija mora biti edini gospodar na Balkanu in v Črnem morju, narodi na izhodu morajo obračati svoje oči le samo na Rusijo, njih usoda mora biti odvisna le samo od Rusije, ne pa tudi od drugih evropskih držav. Rusija hoče biti gospodar ne le na Balkanu, ampak tudi v Črnem morju, zato pa rabi morsko ožino Dardanele in gospodarstvo nad Carigradom, kar bi pa ne pomenjalo ničesar drugega, kakor popolno odvisnost Rumunije in Bolgarije od Rusije. Upa se, da bodo naše zmage v Srbiji in na Poljskem olajšale stališče teh nepristranskih balkanskih držav napram svetovni vojski. Kot dobro znamenje se smatrajo poročila grških listov, ki popolnoma odkrito pišejo, da se je misel na novo balkansko zvezo razblinila vsled prevelikih zahtev Bolgarije v prazen nič.

Bolgarija proti ruskim načrtom.

Iz Sofije poročajo: Vladni listi zaznamujejo z veliko nevoljo razprave velikih ruskih časopisov o vprašanju bolgarske in rumunske nevtralnosti. Ruski listi ne tajijo, da hoče Rusija poraziti Turčijo na ta način, da udari čez Tracijo na Carigrad, ter požarjajo, da bi v slučaju potrebe Rusija ne mogla upoštevati niti rumunske niti bolgarske nevtralnosti. Petrogradska „Rječ“, ki ima ozke zveze z ruskim zunanjim ministrstvom, piše dobesedno: „Nevtralnost Rumunije in Bolgarije nam ne zadostuje in ne bo mogoča, kadar se odločimo, da udarimo s svojo armado pred vrata samega Carigrada“. Bolgarski uradni listi svarijo Rusijo, da naj ne ogroža stališča nevtralnih balkanskih držav, sicer bi mogla doživeti neprijetna presenečenja.

Bolgarski ministrski predsednik na potu v Berlin. Dunaj, dne 1. decembra.

Bolgarski ministrski predsednik dr. Radoslawow je včeraj, dne 30. novembra, potoval skozi Bukarešto v Berlin. Na kolodvoru v Bukarešti je imel kratek pogovor s tamošnjim bolgarskim poslanikom.

Rumunija molči.

Budimpešta, dne 1. decembra.

Budimpeštanskemu listu „Pester Lloyd“ se javlja iz Bukarešte: Bratianu je prosil vodje opozicije, da bi se v adresni debati ne dotaknili vprašanja glede zunanjega položaja, ker bi on tozadevno ne mogel dati nobene izjave in bi ne mogel odgovoriti na nobeno interpelacijo. Vodje opozicije so odobraval stališče vlade.

Napetost med Anglijo in Nizozemsko.

Amsterdam, dne 3. decembra.

Angleško časopisje prejema vedno ostreje Nizozemsko. Angleži dolže Nizozemsko, da je ona prva ugovarjala proti zaprtju Severnega morja. Anglija išče vzroka, da bi udrila s svojimi vojnimi ladjami v zaliv reke Šelde ter obstreljevala nemško posadko v Antwerpnu. Nizozemska se pripravlja, kakor se poroča, prav skrbno na morebitno vojsko zoper Anglijo.

Kitajska proti Japonski.

Amerikanski list „Herold“ poroča iz New-Yorka: Kitajska vlada je zaprosila Zedinjene države Severne Amerike za varstvo nasproti Japoncem, ki ne prestando zasedajo zemljo kitajske države.

Raznoterosti.

* **66 let cesar.** Ni je države, ki bi imela vladarja, kakor naša ljuba Avstrija. Že 66 let jo modro vodi in vlada in upamo, da ji zmagonosno pribori mir, potreben za nadaljni blagonski razvoj vseh avstrijskih narodov. K temu upanju smo upravičeni, ako pregledamo, koliko važnega je tekom dosedanjega vladanja presviti cesar Frano Jožef ukrenil v bla-

gor obširne avstrijske domovine. Zato pa tudi vsi stanovi z navdušenim veseljem pozdravljajo sedanjo obletnico dolgotrajnega vladanja. Predvečer pred 2. decembrom je bilo mariborsko mesto okrašeno z zastavami, zvečer je mrgolelo iz oken na stotine lučic kot ravno toliko dokazov udane ljubezni do vladarja. Ko se je po ulicah pomikala vojaška godba z bakljado, smo občudovali na stolnem stolpu mnogobarvne lampijone, na škofovi palači, na kapiteljski hiši in na drugih poslopih pa množično lučice. Te so označevalke posebnih slovesnosti za drugi dan. V stolnici je bila v sredo, dne 2. decembra, pontifikalna sv. maša prevzvišenega nadpastirja. Uradni, vojaški in drugi, so bili mnogobrojno zastopani. Na vojaškem vežbališču pri Teznu pa je bilo zbrano drugo vojaštvo pri sv. maši pod milim nebom. Tu so novinci prisegli zvestobo svojemu vladarju, nekateri starejši vojaki pa so bili odlikovani, ker so se hrabro vojskovali na bojišču.

Iz politične službe. Namestniški konc. praktikant dr. Ernest Mayrhofer v Slovenjgradcu je imenovan za namestniškega koncipista in namestniški računski praktikant Mihael Žužič za namestniškega računškega pristava.

Iz šolske službe. Ker je bil stalni učitelj Rudolf Pfeifer v Prolebu vpoklican v vojaške, je bila na njegovo mesto imenovana učiteljska kandidatinja B. Belšak.

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu vabi na obilno udeležbo občnega zbora, ki se bo vršil dne 12. decembra t. l., ob šestih zvečer, v prostorih Čitalnice, Klosterwiesgasse 8, I.

* **Dvorni svetnik dr. Leopold Pfaff.** Dne 8. t. m. je umrl na Dunaju upokojeni vseučiliščni profesor in ud gosposke zbornice, dvorni svetnik Leopold Pfaff, v starosti 77 let. Umrl, ki je bil tudi ud državnega sodišča, je spisal celo vrsto pravnoznanstvenih knjig o avstrijskem in rimskem pravu.

* **Tržaško namestništvo proti žganjepitju.** Na podlagi paragrafa 54 obrtnega reda je tržaško namestništvo izdalo ukaz, da se v gostilnah, kavarnah in trgovinah sme prodajati žganje, likerji in druge žgane pijače ob delavnikih le od 9. ure predpoldne do 5. ure popoldne (ko so ljudje pri delu), ob nedeljah in praznikih pa sploh ne. Zelo pametno! Tako je prav!

Papežovo odlikovanje. Grof Alfons Zabeo, graščak na Falu, je postal tajni papežev komornik. — Šteje se torej med Camerieri Segreti di Spada e Capa sopran-numerari di S. S.

Odlikovanje. Ivan Ratej, sodnijski kancelist v Kozjem, je dobil za zasluge, ki si jih je pridobil radi požrtvovalnega sodelovanja pri Rudečem križu, bronasto častno svetinjo.

Srebrno svetinjo I. vrste za hrabrost je bil odlikovan rezervist-korporal od artilerijskega polka št. 3 (5 baterije) Edmund Repolust. Odlikovanec je doma iz šentlenartskega okraja.

Hrabri domobranski pešpolk št. 26. Vojni kurat prof. Kocper piše z dne 17. novembra ravnatelju Zidanšku: 17. novembra 1914. Doslej sem prejel 3 karte. Pristrčna hvala! Dne 4. novembra smo na tistem po noči zapustili bojišče, a v kljub temu imamo sovražnika vedno za petami. Zdaj smo že več dni v neki rusinski vasi v K., in sicer v znanem prelazu D... Maševati, žal, ne morem. Dne 17. novembra sem vpričo celega polka jaz izročil dekrete ter na prsi pripel srebrne kolajne hrabrosti petim vojakom našega polka, ker so se odlikovali v sovražnem ognju. Danes sem moral sprejeti tudi clavis armarij našega polka, s tem postal soključar ter seve sprejel veliko odgovornost. Ta odgovornost v denarnem oziru je sicer častna, a mi dela skrbi. V trebuhu sem zdrav, živimo različno, predvčerajšnjim smo imeli „kolino“. Kašljam zopet, stara moja bolezen se je zopet pojavila, ker je mrzlo in poleg še dežuje. — Poklon!

* **Profesor in učenec na bojišču.** Češki listi priobčujejo sledečo zanimivost z bojišča: Po boju pri Homoni na Ogrskem je na obeh straneh padlo mnogo mož. Naši so Ruse užugali in jih pregnali z njih postojank. Ob nekem jarku v gozdu na izhodni strani Homone sta ležala po bitki dva ranjenca, praporščak in poročnik. Oba sta bila težko ranjena. Sanitetni oddelek ju ni našel. Preslaba sta bila, da bi klicala na pomoč. Bilo je že pozno popoldne. Splazila sta se drug k drugemu. Spoznala sta se: poročnik bil je profesor v Z..., praporščak pa bivši njegov dijak. Profesor je imel zdrobljeno desno nogo, praporščak pa je dobil strel v levo koleno. Prišla je noč. Od nobene strani pomoči. Pri sebi sta imela samo svoje orožje, a nič živeža. Rane sta si sama za silo obvezala. Bilo je nekako proti polnoči. Ranjenca sta se zavila v plašče, a kljub temu ju je hudo zeblo. Kar naenkrat zapazita, da se je nekoliko nižje zasvetlikala luč. Kaj je to? Luč je bila le kakih 50 korakov od njiju oddaljena. Že sta mislila klicati na pomoč. A v tem hipu zaslišata milo klicanje na pomoč. Vedela sta iakoj, kaj to pomeni: Hijene! Ljudje, ki ropajo na bojišču! Očividno so te hijene ranjencu, ki je ležal nekoliko nižje, ugasnile luč življenja in ga še povrh oropale. To je njih poklic. Grdobe! Hijene se bližajo kraju, kjer sta ležala naša ranjenca. Poročnik takoj napne revolver, isto stori tudi mladi tovariš. Ko pridejo roparji, bili so trije v bližini 20 korakov, počijo zaporedoma trije streli in nesramne hijene so dobile svoje plačilo. Vsi trije so se dobro zadeti zvrnili po tleh. Streli so opozorili bližnjo avstrijsko patroljo, ki je kmalu nato rešila uboga ranjenca iz mučnega po-

ložaja. Patrolja si je ogledala tudi padle roparje. Bili so mrtvi, tudi so imeli pri sebi vse polno zlatnine, srebrnine in denarja, ki so ga odvzeli ranjencem na bojišču.

Junaški mornar. Ko so mornarji nemškega podmorskega čolna „U 18“ videli, da ne morejo uiti Angležem in se je bilo bati, da bodo Angleži čoln zajeli, je skočil neki mornar v spodnje prostore in je odprl velike zatvornice. Voda je bruhnila v notranjost čolna, ki se je pred očmi Angležev potopil. Junaški mornar in ž njim vsi tovariši so se pogreznili s čolnom vred na dno morja.

Ranjenci se zahvaljujejo. Naše upravništvo je dobilo od vodstva rezervnih bolnišnic v Gradcu zahvalno pismo za brezplačno pošiljanje „Straže“ tamošnjim slovenskim ranjencem. Vodstvo piše: Ranjenci so vašega cenjenega lista zelo veseli. Hvala vam! — Omenjamo, da vodstvo Cirilove tiskarne razdeli brezplačno več sto izvodov „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže“ med ranjence v Mariboru, Gradcu, na Dunaju, v Budimpešti in drugih bolnišnicah naše države.

Bruselska mladina in nemška vojska. „Česky dennik“, št. 302, prinaša po „Matinu“ to sliko delovanja bruselske mladine. Komaj so prišli nemški vojaki v Bruselj, že so si prevrtili bruseljski fantalini klobuke in čepice, skozi luknje pa so si vtaknili korenje. To naj bi označevalo pikelhavbe. Tako po prusko napravljeni so hodili po mestu cela dva meseca, v veliko veselje občinstva in v jezo vojakov. Nemci so postavili na galerijo justične palače dva topova. Takoj drugi dan so začeli „braniti“ bogati mestni del, proti kateremu sta bila „namerjena“ topova. Z vseh oken, z vseh streh so merili nešteti kameniti, leseni in papirnati topovi na nemška topova. Nemci so bili divji, ali niso si upali, poseči vmes. Nemci so pobrali po Bruslju vse konje, tudi najrevnejše mlekarke. Dan pozneje pa se je pomikal k justični palači „veličasten“ spreved. Pet sto fantalinov je jezdilo na lesenih konjih, oslih in drugih zverinah, ki so jih pobrali po trgovinah in doma. Nekateri so bili na konjih, ki so imeli le po tri goge, pa bili so tudi taki, ki so imeli konje brez nog. Dvajsetkrat so prejezdili pobi trg okoli straž, v veliko veselje bruseljskih prebivalcev. Pa so si zamislili še nekaj drugega, da jeze Nemce. Dve sto fantalinov je prikorakalo pred justično palačo. Na povelje obstanejo in se uvrste. Nato so začeli korakati. Četrť ure so korakali in niso prišli za ped naprej, vedno so bili na istem mestu. Tedaj se jim je približal častnik in jih vprašal, kaj da delajo. „Ah“, je odgovoril poveljnik, „marširamo na Pariz in zato moramo ostati vedno na istem mestu“. — Častnik je prebledel, ali okrog njega je stalo na tisoče ljudi in zato je odšel.

Veliko slavnost v proslavo 66letnice vladanja našega presvitlega cesarja priredi na praznik Brezmadežnega spoč. Device Marije dne 8. decembra ljudska šola v Središču. Na sporedu so domoljubne pesmi in deklamacije in pa najnovejša A. Kosi-jeva ljudska igra v treh dejanjih: „Iz dnevo v skrbi in žalosti“ ali „Pomobilizaciji doma“. Dejanje se vrši l. 1914 ob bojnem viharju v neki vasi na Slovenskem. Čisti dohodek te patriotične šolske slavnosti se uporabi za nakup volne, iz katere pletejo učenke središke šole tople izdelke za naše vojake. K prav obilni udeležbi se uljudno vabi.

Mariborska policija je dobila nova pokrivala. Dosedanje čepice so odpravili in jih nadomestili z drugimi, ki so podobne čepicam, ki jih nosijo sodnijski slugi. Tudi paradne pikelhavbe se bodo odpravile.

Kolera. Ministrstvo notranjih zadev naznanja, da je bilo dne 1. decembra 9 slučajev kolere na Dunaju, 2 slučaja na Češkem, 4 slučaji na Moravskem in 1 slučaj v Galiciji.

Velik potres na otoku Levkas. Iz Aten se poroča dne 29. novembra: Grozen potres je napravil na otoku Levkas v Jonskem morju ogromno razdejanje. Tri kilometre dolg del gorovja Gefkulia se je razsul. Valovi Jonskega morja so udrli v doline in so poplavlili 50 ha polja. Na več krajih so nastali novi majhni hribi. Pod razvalinami je našlo smrt 23 oseb, 50 jih je pa ranjenih. V mestu Levkas znaša škoda čez 1 milijon.

Pošiljanje denarja vojnim ujetnikom. S 1. decembrom se more pošiljati denar po poštni nakaznici avstrijskim vojnim ujetnikom, ki se nahajajo v ujetništvu na Francoskem, Angleškem, v Rusiji in Srbiji in sicer v najvišjem znesku do 800 frankov (1 frank = 95 vinarjev). Te poštni nakaznice so poštnine proste.

Ne napolnjujte gorečih svetilk s petrolejem! Na Dunaju se je dne 30. novembra hudo ponesrečila zasebnica Marjeta Cigany, ko je napolnjevala gorečo svetilko s petrolejem. Plamen je švignil v petrolejno steklenico, ki se je razpočila. Gosna je bila takoj vsa v plamenu in tudi pohištvo je začelo goreti. Le z največjo težavo so ubogo ženo rešili, da ni živa zgorela. Spravili so jo v bolnišnico, a je malo upanja, da bi okrevala.

Cena govejim kožam. Dunajske gospodarske organizacije so določile sledeče cene za živinske kože:

od telet 2 K za 1 kg, za kože volov in krav do teže 24% kg 1 K 90 vin. za 1 kg, od 25 do 40 kg 1 K 80 vin. za 1 kg, od 40 do 44% kg 1 K 60 vin. za 1 kg, od 45 do 49% kg 1 K 46 vin. za 1 kg, za več kot 50 kg teže kože se plačuje 1 K 40 vin. za 1 kg. Kože od bikov se plačujejo po 1 K do 1 K 65 vin. za 1 kg; za konjske kože se plačuje: lahke komad 26 K, težke 30 K. — Cena za svinjske kože se še na Dunaju ni določila. V Mariboru pa se plačujejo po 90 vin. do 1 K kilogram.

*** Razno o naši zemlji.** Svet je Babilon, o tem ni dvoma. Ra svetu je toliko plemen, da bi se iz same ljubezni najraje pojedla in končno je toliko jezikov, da se niti najbližji sosedje ne razumeje. Z eno besedo: na svetu je zelo neprijetno in neurejeno urejeno. Kako pride enkrat do tega, da se bodo vsi ljudje razumeli, tega danes ne moremo vedeti. Morebiti se to zgodi v pozni bodočnosti, ko bodo vsi ljudje enaki in ravnopravni. Za enkrat pa je tako čudno urejeno, da imamo 3064 jezikov in nič več ko 1000 veroizpovedanj. Človek si torej lahko zadostno izbira jezike in vere. Izbirati pa si ne more domovine. Ta je določena z rojstvom, čeprav ni to pravilno. Mnogi čutijo s čisto drugo domovino kakor jim je pa dana. Ne moremo si predstavljati, kako bi izgledala na svetu, ako bi si mogel vsakdo izbrati po svoji volji domovino. Pa vrnimo se k številkam! Na svetu je okoli 1555 milijonov ljudi, od katerih jih je sedaj nad 25 milijonov pod orožjem. Povprečna človeška starost je 33 let. Med 1000 ljudmi doseže le eden starost 100 let in samo 6 ljudi 65 let. 35.214.000 ljudi (detošnje in prihodnje leto bomo pač imeli druge številke), dnevno 96.480, vsako uro 4.020, na minuto pa 67 ljudi, na sekundo torej več ko eden. Narod se pa vsako leto 36.792.000 ljudi, dnevno 100.800, na uro 4200, na minuto 70. Zanimivo je, da se živi dve tretjini vseh ljudi z rižem in samo ena tretjina s kruhom.

*** Milijarda.** Danes, ko slišimo vedno o milijardah posojil ali vojne odškodnine, ni nezanimivo, predstaviti si, kaj je to milijarda. Po natančnih računih tehta milijarda v zlatu 323.000 kg, s katerimi bi napolnili kocko s 2'55 m dolgimi stranicami. V srebru tehta milijarda 5 milijonov kg, kocka srebrne milijarde bi bila velika 7'83 m. Žica, skovana iz zlate milijarde, bi objela vso zemljo. Za prevoz zlate milijarde je treba 32 vagonov, za milijardo v srebru pa 500 vagonov po 10.000 kg, ki bi tvorili 3 km dolg vlak. Da bi se vzdignila milijarda v zlatu, bi bilo treba 6000 mož in 32.000 oseb bi imelo kaj nesti, če bi vzel s seboj vsak 10 kg. Če pa položimo za milijardo cekinov enega poleg drugega, tedaj dobimo 1050 km dolgo črto. Če pa postavimo cekine enega vrh drugega, tedaj nastane s tem 33.000 m visok stolp. Iz teh podatkov se vidi, kak kolos je milijarda.

Gorko perilo za vojake. Iz vojaških krogov se nam piše: V najkrajšem času odidejo na bojne poljane vojaki-novinci ... lovskega bataljona, ki je sedaj nastanjen na Vrhniki. Bo večini so vsi vojaški-novinci iz „Perlekijske“. Mnogo izmed njih je tako revnih, da si iz lastnih sredstev ne more nabaviti gorkega perila. Mraz je, zima pritiska! Spomnite se, rojaki, v tem času svojih ljudi in žrtvujte po svojih močeh za te reveže, da se jim omogoči, ubraniti se mraza. Darovi naj se pošiljajo na poveljstvo 20. lovskega bataljona na Vrhniki s pripombo, da je namenjen denar za revne novince tega bataljona.

*** 400 ranjencev v Ptuj.** V četrtek, dne 26. novembra, se je pripeljal v Ptuj 300 lahko in 100 težko ranjenih vojakov.

Trojičani v Slov. gor. so ob 66letnici vlade našega cesarja Fr. J. I. pokazali dejanski, da jim bije krepko srce za vero, dom, cesarja. Na predvečer slavnostnega dne je bila preskrbljena dokaj lepa razsvetljava ter v lepem številu so raz hiš plapolale cesarske in deželne zastave. Dne 2. decembra je bila ob ¼9. uri slovesna sv. maša, koje se je udeležila šolska mladina, slavno c. kr. Veteransko društvo in Ognjegasno društvo, občinski predstojniki ter mnogo župljanov. Proslavili so Trojičani 66letnico vlade našega cesarja tudi s tem, da so odposlali za naše vojake-junake kot božičnino 143 K 47 vin.

Franki. Dne 29. novembra popoldne ob 2. uri, ko so šli drugi k večernici, je šel delavec Longin iz gostilne Stampfl ter je zaklical vzdolž stoječemu K. Kugelnu: „Zastopiš, jutri imam verhandlungo z ...“ Nato se okrene ter se zažene zraven brvi ravno v potok na glavo v kamenje, 3 metre globoko. Na pomoč priskoči g. Kugel ter ga izvleče vsega krvavega iz grabna.

Savinjska dolina. C. kr. namestnik je naznanil dr. Korošcu, da je bila vsem onim, ki so bili radi dimnikarskega reda kaznovani in so prosili za spregled, radi nenavadno težkih časov kaznen spregleda. Ljudstvo bo ta ukrep sprejelo z radostnim zadovoljstvom.

Kozje. Tukaj se je podpisalo celotno 29.000 K vojnega posojila. Podpisali so tudi kmetje večje in manjše svote. — Zanimivo je, da ima kmečki posestnik Jakob Jazbec v Planinski vasi št. 22 osem sinov-korenjakov v vojsko. 1. Franc, 42 let, težko obolel; 2. Vid, 41 let, ranjen; 3. Miha, 39 let; 4. Andrej, 36 let; 5. Martin, 34 let; 6. Jožef, 32 let; 7. Ivan, 28 let; 8. Karl, 23 let, od šrapnela težko poškodovan.

„Svetovna vojska.“ Tretji sešitek te zanimive knjige je ravnokar izšel. Ta sešitek prinaša dokaj novega, ki je posneto po raznih zanesljivih študijah. Bavi se z začetki vojske med Nemčijo in Rusijo in prinaša mnogo zanimivih črtic.

Zadnja poročila, došla v petek, 4. dec.

Posameznosti o padcu Belgrada.

Budimpešta, dne 3. decembra.
Budimpeštanskemu listu „Pesti Hirlap“ se javlja iz Zemuna: Avstrijske čete so Belgrad več dni poprej, predno so ga zavzele, hudo obstreljevale. Ko je srbska artilerija obmolnila in ni dala nobenega strela več, so se podale naše čete na Ciganski otok, da bi od tam prodirale proti Belgradu. Istočasno je korakala naša infanterija po železniškem mostu, katerega so zopet popravili, proti Belgradu. Ko je došla naša infanterija v Belgrad, so tiste naše čete, ki so se utrdile na Ciganskem otoku, vkorakale v Belgrad in napadle z bajonetom Srbe, ki so se skrili za železniškim nasipom. Srbi so zbežali, na kar so naše čete zasedle zahodni del mesta. Istočasno so došle v Belgrad tudi tiste naše čete, ki so marširale po zavzetju Obrenovca za Savo proti Belgradu. Opoldne se je že nahajalo naše vojaštvo v belgrajskih ulicah. Sedaj delajo naši mostove iz čolnov, da bi spravili kavalerijo in tren v Belgrad.

Poseben mir s Srbijo.
Veliko ujetih srbskih častnikov je pripovedovalo, da se srbska vlada resno peča z mislijo, skleniti mir. Pripovedujejo, da se je peljal nekdanji dunajski srbski poslanik Simić po naročilu srbske vlade v Petrograd, neki drugi srbski diplomat pa v Pariz, da izposlujeta od carja in od vlad trojnega sporazuma dovoljenje za sklepanje posebnega miru z avstro-ogrsko monarhijo v slučaju, če se zlomi tudi druga srbska obrambna črta, kar je zelo verjetno. Srbija se hoče tako obvarovati pred popolnim svojim razpadom.

Zveza med Belgradom in Nišem pretrgana.

Dunaj, dne 3. decembra.
Zveza med Belgradom in Nišem je pretrgana.

Beg iz Niša.

Sofija, 3. decembra.
Iz Niša se poroča: Ko je neki poslanik opazil, da so vsi poslaniki tujih držav začeli spravljati prtljago, je vprašal ruskega zastopnika, kaj bi naj to pomenilo. Rus je odgovoril: „Storite tudi vi tako, druge rešitve sedaj ni več!“ Nato so vsi poslaniki začeli odpošiljati svojo prtljago.

Avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 3. decembra.
Avstrijski generalni štab uradno poroča: Položaj naših čet na severno-izhodnem bojišču (proti Rusom) se včeraj ni nič spremenil.

Ruski general pred vojaškim sodiščem.

List „Pesti Hirlap“ je dobil iz Nyiregyhaza sledečo brzojavko:

Ujeti ruski stotnik je pripovedoval, da se ruska armada, ki stoji med Przemyslom in Černovicami, popolnoma na lastno pest vojskuje. Poveljnik te armade postopa popolnoma samovoljno, posebno pri zasedenju karpatskih prelazov. Na ta način se hoče ruski general odlikovati. Po občutnem porazu pri mestu Homoná je rusko vrhovno poveljstvo odpoklicalo ruske čete, ki so udrle v komitat Zemplén, nazaj v Galicijo. Poveljnik, ki je postal na lastno pest, pride pred vojaško sodišče.

Nemški cesar pri naši armadi.

Berolin, 3. decembra.
Iz velikega vojnega stana se poroča dne 3. decembra:

Nemški cesar Viljem je danes obiskal dele avstro-ogrskih in nemških čet, ki se borijo v prostoru pri Čenstohovu.

Uradno poročilo o stanju nemških armad.

Berolin, dne 3. decembra.
Iz velikega vojnega stana se z dne 3. decembra predpoldne poroča:

Na obeh bojiščih se ni pripetilo nič novega.

General Dewet ujet.

London, 3. decembra.
Uradno se poroča iz Pretorije, da so Angleži ujeli voditelja Burov, Deweta.

Italjanski državni zbor.

Rim, dne 3. decembra.
Italijanski državni zbor je začel dne 3. t. m. zopet zborovati. Otvoril ga je ministrski predsednik (Salandra) z velikopoteznim govorom. Izvajal je: Vlada je morala presoditi, ali nam določbe pogodbe nalagajo dolžnost, da se udeležimo vojske. Toda vestno pretehtavanje črke in smisla obstoječih pogodb, kakor tudi očiti nagibi in ožji konflikta so nas lojalno in zatrd-

no uverili, da nismo primorani, se udeležiti vojske... Italija mora na suhem in na morju starega kontinenta, ki stoji pred preobrazbo svoje politične slike, varovati svoje življenske interese, se oglašiti z novimi zahtevami in jih zagovarjati ter paziti, da se ne samo kot velesila obdrži, ampak, da tudi ne bo prikraščana v slučaju, da se druge države povečajo. Italija hoče biti na vse možnosti pripravljena. Zato je bilo potrebno in bo še potrebno, da naša nevtrali-teta ni brez moči in brez dejanja; bila je in še bo mnogo bolj delavna in čuječa, ne bo medla, ampak močno pripravljena in za vsak slučaj pripravljena. (Jako živahno, trajajoče odobravanje na vseh straneh; cela zbornica se dvigne in priredi govorniku dolgo trajajoče, srčne ovacije.)

Herr, nicht dunkel war der Rede Sinn, bi rekel Schiller, ako bi slišal Salandro govoriti.

Nemški državni zbor.

Berolin, dne 2. decembra.
Nemški državni zbor se je dne 2. decembra sesel, da odobri petmilijardno kreditno predlogo. Drž. kancelar Bethmann-Hollweg je imel nagovor, v katerem je izvajal: Anglija nas (Nemce) hoče gospodarsko uničiti, Francija se nam hoče maščevati za leto 1870, v Rusiji hoče triumfirati panslavizem. Mi (Nemci) bomo zdržali tako dolgo, da si ne bo nobeden več upal, motiti naš mir. Državni zbor je odobril predlogo ter se odgodil do 3. marca 1915.

Na nabiralni odbor za podpiranje vojakov (Maribor, Koroška ul. št. 5) so došli nadalje ti prispevki.

Vlč. g. nadžupnik Lenart Ivan, Smartno pri Slovenjgradcu, obrok nabranih darov, 82 K; Marija Košar, Maribor, 40 v; g. Pleteršek, Maribor, 2 K; občina Žikarce, nabral župan Žif, ko 50 K; hranilnica in posojilnica Sv. Jurij ob Ščavnici, 10 K; č. g. župnik Zupančič v Gotovljah nabral 100 K; č. g. župnik Cajnar nabral v Središču 164 K; ženski pomožni odsek na Ljubnem 80 K 40 v; č. g. Škamlec, župnik, Leskovec, darovali Mohorjani 25 K 10 v; č. g. župnik Kosar, Zice (Mohorjani 6.30 K, posojilnica 4 K, župnik 2 K) 12 K 30 v; Cilka Korošec, nabrala na gostiji g. Jožeta Medliar z gđ. Miciho Cvirn 5 K; Kušer Franciška, Maribor, 2 K; Elizabeta Trdin, toplo perilo, rokavice itd. (za svojega sina); stariši Puschign iz Oplotnice za J. Pušnik, zimsko perilo; občina Šmilklavž pod Mariborom po županu Florijančiču 50 K; Pospíšil Julijana, Maribor, 1 K; Janžekovič, Leitersberg, 5 K; Martin Pohorec, Rače, 1 škaflo cigaret; Zofka, Micka in Lojzka Kotnik, Sv. Stefan pri Šmarju, 400 cigaret; Julijana (Grobelnik, Sv. Martin pri Celju (za svojega moža toplo perilo); g. Potočnik Matej, Radvanje, 2 K; g. Vinko Žolgar, kaplan pri Sv. Magdaleni, 2 K; Anton Turnšek, Nazarije, 20 K; Užitniška zadruga Mozirje po načelniku Al. Turnšek 50 K; občina Zrkovec pri Mariboru, nabrala g. Pivec in Rebernik 55 K; občinski urad St. Ilj pri Velenju 8 parov žilgrelcev in 10 parov nogavic; Mohorjani v Pušcavi 10 K; Gašpar Zrnko v Pušcavi 10 K; Franc Vidmar na Vidmu nabral 15 K 06 v; Miha Gabec, p. Mestnje, 20 K; č. g. Fr. Gosak, župnik v St. Janžu, dar Mohorjanov 12 K 40 v; občinski urad Tergovič 15 K; občina Laporje 73 K 80 v; Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju 50 K; obitelj Ploč-Lilek v Selnici ob Muri 2 K; Stenad Liza in Paula 2 K; gđ. Witzman, Maribor, 4 K; Posojilnica Jarenina 100 K; M. Mesko, zbirka Bralnega društva 3 K 40 vin.; zbirka kapelskih Mohorjanov 19 K; Agata Horvat, Maribor, 6 K; R. Starovašnik, Maribor, 1 K; g. dr. Fermevc, nabrano med ptujskimi Slovenci 1596 K; (od tega je darovala Posojilnica v Narodnem domu 1000 K); Fr. Hrastelj, arhidiakon, Konjice, 25 K; zbirka v Celju, nabral Rupert Kompan, uradnik Ljudske posojilnice, 100 K; č. g. Jakob Gašparič, župnik, nabral pri faranih v St. Rupertu 30 K; č. g. Vid Janžekovič, župnik v Svečini, nabral 76 K; č. g. Avgust Jager, župnik v Galiciji pri Celju, 29 K 18 v; Franc Vuk, župan, občina Terbegovci 50 K; župnišče Buče 10 K; Hranilnica in posojilnica v Podčetrtku 10 K; č. g. župnik St. Pivec v Podčetrtku 6 K; č. g. župnik Prešern, dar župljanov v Koprivnici 26 K; č. g. Jožef Valenčak, župnik v pokouju, Šostanj, 10 K; č. g. Ivan Jodi, župnik na Polzei, 105 K 54 v; č. g. Jože Kolarič, župnik v Smartnem na Paki, 48 K 57 v; č. g. Šmid M., župnik v Solčavi, zbrali Mohorjani 30 K; venčeslska fara po č. g. župniku Gregorc 12 K 16 v; č. g. Benzenšek-Cadram, zbirka faranov 20 K; Neimenovana, Novacerkev 2 K; občina Starigr 55 K; č. g. župnik M. Škorjanc, nabral v St. Janžu na Dravskem polju 290 K; č. g. župnik Bl. Dvoršak, Sv. Primož na Pohorju, 6 K; g. učitelj J. Kovačič za Ferd. Kovačiča, Feldpost 73, obleka, tobak, sadje itd.; N. N., Poličane, 300 cigaret; Alojzij Kosi in Ploj v Murščaku, zaboječ cigaret, cigar in užigalic; Franc Serneč, Spodnja Sv. Kungota, topla obleka in zavoj cigar; Tončka Hrašovec, Maribor, 1000 cigaret; Dekliška Zveza, Sv. Lovrenc nad Mariborom, 1200 cigaret in 28 K 76 v; Kunigunda Marko, Maribor, 2 K; solsko vodstvo v Ljubnem (nadučitelj Wudler), 6 parov ovitkov za kolena, 10 parov zapestnih rokavcev, 19 parov ovitkov za noge; č. g. župnik Škorjanc rjuhe; Marijina družba Sv. Ilj v Slov. gor., 6 parov spodnjih hlač, 50 komadov flanelnih ovitkov za noge; Katarina Majhen, Maribor, 40 v; č. g. župnik Dekort, Ljubno, 19 parov nogavic, 4 pare ovitkov za noge, 2 odeje, spodnje hlače; Franja Čagran, Biserjani, za Tomaža Golnar toplo obleko; solsko vodstvo Luče (nadučitelj Zemljč) zavoj volnenega blaga; č. g. župnik Strakelj, oziroma solske sestre, St. Peter pod Mariborom, zaboje tople obleke; Balažević Micka, Maribor, 2 K; županstvo trg St. Jurij ob južni železnici 20 K; župan Fr. Pisanec, St. Jurij ob južni železnici, 10 K; občina Spodnje Hoče nabrala 57 K; občina Buče 120 K; Jožef Roschman, Gradec, 5 K; č. g. župnik Jožef Kolarič, Smartno na Paki, 2 K; župnijski urad St. Peter pri Radgoni 14 K; č. g. župnik Ivan Pajtlar, Sv. Rupert v Slov. gor., 75 K; župan Matej Slekovec, občina Iljaševci, 49 K; Alojzij Osterc, župan, Buncani, 67 K; Hranilnica in posojilnica Svetinje pri Ivanjkovcih 10 K; Hranilnica in posojilnica v Artičah 10 K; č. g. župnik Robert Vavčar pri Sv. Jederti 50 K; č. g. župnik Jožef Gunčar v Šmihelu 15 K; č. g. župnik J. Kozino, Slivnica pri Celju, 35 K; č. g. župnik A. Podhostnik na Rečici 72 K; č. g. župnik Anton Podvinski na Remšniku 60 K; č. g. župnik Anton Ravšl v Cirkoveh 277 K 08 v; županstvo trg Središče 50 K; č. g. kaplan P. Holcman, Sv. Martin na Pohorju, 12 K; Hranilnica in posojilnica Luče 20 K; č. g. župnik Ferdinand Čuha, Selnica ob Dravi, 38 K 26 v; Terezija Lipnik, Laznica, 1 K; Kolarič A., gimnazijski profesor v Ptuj, nabral 45 K 80 v.

Celje. G. major Kamilo Ramel in gospa soproga, graščaka v Freienbergu pri Celju, sta izročila županstvu okolica Celje znesek po 50 K kot božično darilo za občinske reveže. Blagima dobrotnikoma bodi izrečena za ta opetovani plemeniti dar najiskrenejša zahvala.

Svetinje pri Ormožu. Učiteljica gospa Antonija Šijanec je že v počitnicah pobirala prispevke za volno, iz katere pletejo učenke različne tople reči za vojake. Vsem darovalcem prisrčna hvala! Darovali so: Lovro Petovar, trgovec, 1 kg volne, vrednost 10 K; Bratušek Franc, župnik, občina Mihalovci in občina Zerovinci po 6 K; Jansček Lovro, c. kr. major v p., Leopold Petvar, Löschnig Anton, učiteljica Šijanec Antonija, krajni šolski svet in občina Veličane po 5 K; učiteljica gđ. Grossmann Karolina 4 K; posestniki Simončič Franc, Habjanič Jože, Marin Miha, Petovar Marija in Kralj Marija po 2 K; A. Zavrtnik K 1.50; R. Vavpotič, Anton Jerebič, Polanec Marija, Simončič Tr., Munda Franc, Škorjanec Alojzij, Simončič Stanko, Kunst Uršula, Kunst Vincencij, ekonom, in H. Treiber, ekonom, po 1 K; Rakuša Marko 50 v; Širjanec Ivan in Zalar Alojzija po 40 v. Skupaj 74.80 K in 1 kg volne.

V občini Bučevci sta nabrala župan Alojzij Kosi in občinski svetovalec Peter Straki za prijetno božičnico vojakom na bojnem polju 38.14 K.

St. Ilj v Slov. gor. Dve zelo domoljubni slovenski občini sta gotovo St. Ilj v Slov. gor. in Cirknica, kakor tudi sploh cela šentiljska župnija. Gospe in dekleta teh občin so napravile med seboj odbor pod načelnost gospe Thaler, soproge gospoda župana šentiljskega, ter pri ljudstvu tako pridno nabirale, da so spravile v kratkem lepo sveto 250 K skupaj. S tem denarjem so nakupile različno blago, kakor barhent, volno itd. Iz tega so napravile različno zimsko obleko, hlače, nogavice, sticelne, blazinice itd. Vse te reči so bile razpostavljene v vili gđ. Hedvige Jeller ter so se odposlale dne 2. decembra našim hrabrim vojakom v vojski. Bog jim daj zmago! V tem odboru so bile gospe: Thaler, Munk, Sadu, Baumann, Fischereder, Swaty, ter gđ.: Jeller, Raunicher Helena in Antonija, Franz, Munk in Enzi. — Vsem blagim darovalcem pa prav prisrčna hvala!

Ranjeni in padli.

Pešpolk štev. 87:

Mrtvi so: Bolko Franc 14, poddesetnik Dobnig Stefan 15, Eichberger Anton 16, korporal Pekonja Franc 16, Filipič Iv. 16, Fras Franc 15, poddesetnik Gašparič Matija 13, četovodja Iljaš Ivan 13, Iršič Ivan 13, Jeraj Ivan 16, četovodja Kandrč Jožef 14, Koren Ivan 16, Kosterwein Ivan 16, Kremser Fr. 13, Križan Mihael 16, Kumar Franc 15, Mihen Martin 16, poddesetnik Milnar Ivan 14, poddesetnik Pevec Franc 15, poddesetnik Rutard Albin 13, poddesetnik Šketa Vincenc 15, narednik Sternad Jakob 15, korporal Uršič Anton 15, Vertačnik Franc 16, Vrtič Franc 16, Zailer Jožef 13.

Ranjeni so: poročnik Begović Pavel 15, rezervni kadet Brauner Ivan 15, stotnik pl. Koczian Rudolf 14, nadporočnik baron Kutschera Ernest 16, rezervni poročnik Mang Engelbert 13, korporal Ausec Ivan 13, Appel Oskar 13, Artak Franc 13, Belej Ferdinand 16, Belina Ivan 16, Beljak Alojzij 16, Beljak Ivan 14, Berg Ivan 14, poddesetnik Bezjak Peter 13, Blatnik Franc 14, Bračun Jožef 15, Bronzin Dominik 14, Bukovnik Gabrijel 15, poddesetnik Canesin Peter 15, korporal Cater Franc 15, poddesetnik Čatorič Matevž 14, Černivec Ivan 15, Čohelc Franc 15, Čučelj Pavel 13, Delamea Anton 15, Dergajner Jožef 13, Dolar Martin 15, Drame Franc 13, Drev Jožef 15, Drevenšek Franc 16, Družovič Franc 16, Florjanc Anton 16, Gajšek Jožef 14, Gierlinger Anton 15, Glavič Anton 14, korporal Glavnik Ivan 15, Globčnik Martin 14, četovodja Goldman Franc 14, Golec Anton 13, Goršek Jakob 16, Gričar Franc 15, poddesetnik Guček Jožef 14, Gupfleiner Jožef 13, Habjanič Ivan 16, Hajšek Anton 14, poddesetnik Haudej Rok 13, Hrovat Franc 16, Jakopec Andrej 15, Jamnik Leopold 13, poddesetnik Jan Ignac 13, Janžel Ivan 14, poddesetnik Jazbec Ivan 15, Jurklich Viktor 15, Kamenik Franc 15, Kamnik Mihael 14, Kanzler Jurij 16, Karo Jakob 14, korporal Kelher Franc 13, Keržan Mihael 14, Kocijan Franc 14, Kolarik Jakob 13, Konec Jožef 16, poddesetnik Koren Anton 14, četovodja Korent Jožef 14, Kornell Ivan 14, poddesetnik Korosec Martin 15, Kos Ivan 15, Kosern Ernest 14, Košenina Ivan 13, korporal Kosi Alojzij 15, Kosi Andrej 15, Kosin Franc 14, Kostajšek Franc 16, poddesetnik Kovač Edvard 14, Kovač Emil 14, poddesetnik Kovač Jakob 13, Kozar Mihael 13, Kranjec Alojzij 16, poddesetnik Krefelj Ivan 13, poddesetnik Krejan Alojzij 13, poddesetnik Kuder Anton 13, Kukelj Franc 14, Kunšek Anton 16, Lakner Ivan 15, Lasnik Ivan 15, Lebar Franc 13, Leben Iv. 16, četovodja Leskošek Ivan 13, poddesetnik Leskovec Jurij 14, narednik Leskovšek Franc 14, Lichteneger Karol 16, Lipuš Bogomir 14, Lipuš Jožef 15, Lovrec Franc 14, Lužnik Franc 15, poddesetnik Lužnik Jožef 14, Lužnik Mihael 13, Marinič Iv. 15, Matjašič 14, Miao Avguštin 16, Močnik Franc 13, Mužlavec Iv. 15, Novak Mihael 13, Obersmann Evgen 16, Obersum Karol 15, poddesetnik Ocepek Franc 15, poddesetnik Opošnik Franc 15, korporal Orehovec Jožef 13, poddesetnik Pačnik Anton 14, Pajk Mihael 16, Pavlin Vincenc 16, Pesko Anton 15, Pestinšek Franc 16, Petan Jožef 14, Petek Jakob 14, poddesetnik Petelinšek Anton 14, Peternel Karol 16, četovodja Pešek Feliks 15, Piberčnik V. 16, Pirnat Ivan 15, korporal Pirš Andrej 13, Plahuta Matija 13, Pogač Karol 13, korporal Pogoreuc Anton 15, Polensak Stefan 15, poddesetnik Poljanšek Alojzij 15, Pongračič Ivan 14, Potočnik Martin 16, poddesetnik Potočnik Mihael 13, korporal Prelog Franc 15, Prisljan Anton 15, poddesetnik Puncer Albert 16, korporal Putz Ivan 16, titular-narednik Rajovec Franc 13, Rajter Matija 16, Rakuša Franc 15, četovodja Rakuscha Franc 14, četovodja Rakuscha Alojzij 14, Rapotočnik Blaž 13, korporal Rauter Leopold 16, Razboršek Jurij 13, Reberčnik Jožef 13, Robida Gašper 14, poddesetnik Rubin Anton 15, Sadek Albin 15, korporal Sagmeister Ivan 16, korporal Sajko Ivan 13, Sajtegel Iv. 13, četovodja Salatinik Anton 15, Salobir Franc 14, Šamperl Franc 15, Santej Franc 15, Savnik Jožef 16, Schlager Franc 15, Seler Ivan 14, poddesetnik Semlitsch Jožef 15, poddesetnik Senčar Karol 16, Sever Jakob 15, korporal Sikošek Anton 16, Skočaj Franc 14, Skoliker Jožef 13, Škorjanc Franc 14, korporal Skrabl Jurij 13, korporal Skrivarnig Avgust 14, Slana Franc 14, Slana Ivan 13, Slana Ivan 15, Slanšek Anton 14, Slemnik Urban 14, Slibar Valentin 16, četovodja Smalčič Ivan 15, četovodja Spindler Alojz 14, Sprajc Tomaž 13, korporal Spreitzer Henrik 15, Šrot Anton 14, Stampar Tomaž 16, poddesetnik Steinbach Avgust 14, Sterman Peter 14, poddesetnik Strupaj Jakob 14, Stuhec Lovro 13, Stumberger Ivan 15, Srečko Franc 14, Srečko Lenart 14, Tamše Ivan 16, Terkon Ivan 14, Tikvic Ivan 15, korporal Tkalič Ivan 14, Tomažič Andrej 13, Toplak Karol 15, Trofenik Ignac 14, enoletni prostovoljec Trstenjak Feliks 15, Turnšek Peter 13, Tušak Ivan 13, poddesetnik Urleb Ivan 15, Vaš Valentin 13, poddesetnik Verčnik Franc 14, Vertnik Ignac 14, korporal Vido- vič Franc 15, Vinder Jernej 15, Virjak Pavel 14, Vitko Stefan 15, Vorina Matija 15, Vrbanc Ivan 15, Vrečko Franc 14, Weissbacher Franc 15, Zajko Anton 16, Zajšek Jakob 16, poddesetnik Zelenik Jožef 15, Zelic Rudolf 15, poddesetnik Zlebnik Ivan 15, korporal Žnidarič Franc 15, Žolger Jurij 13, poddesetnik Zupanc Jožef 16, četovodja Zupanič Friderik 15; Florian Anton, pešec, bolan; Florjanič Rudolf, korporal, bolan; Janežič Anton, frajtar, bolan; Kosem Ernest, r.; Murkovič Franc, frajtar, bolan; Požar Jožef, pešec, r.; Senčar Karol, frajtar, r.; Vihoda Jožef, pešec, r.

Pešpolk štev. 47:

Aldrian Franc, četovodja, bolan; Friedinger Jožef, pešec, bolan; Harzl Anton, pešec, bolan; Križanič Blaž, pešec, bolan; Ohner Karol, pešec, r.; Pek Albin, pešec, bolan; Turkan Feodor, pešec, bolan; Wallner Avgust, pešec, r.; Weber Anton, pešec, r.; Marko Ivan, r.

Domobranski pešpolk štev. 26:

Častniki: Makay Ladislav, nadporočnik, bolan; Anesini Viktor, poročnik, r.; Schmid L., poročnik, bolan; Feichtinger Ernest, poročnik, bolan.

Lovski bataljon štev. 7:

Častniki: Poročnik Radossevich pl. Sokolovac Janec, mrtev.

Moštvo: Arko Janec r.; Barlič Alojzij r.; Barlič Anton r.; Belec Franc r.; Bergles Janec r.; Brilej Martin r.; Bulovec Anton r.; Bušič Alojzij r.; Cankar Lovro r.; Cepuder Jožef r.; Cesar Janec r.; Čik Matija r.; Drolka Aleksander r.; Epich Janec r.; Erjavac Anton r.; Erlacher Anton r.; Figar Franc r.; Fon Jožef r.; Frankovič Janec r.; Fürndorfer Urban r.; Gamšek Jožef r.; Godlar Janec r.; Goltes Anton r.; Grošelj Matej r.; Gunšek Anton, mrtev; Handler Florijan r.; Hlebčar Jožef r.; Hochbold Franc r.; Hrovat Franc r.; Jamnik Jernej r.; Jenko Ferdinand r.; Jenko Matija r.; Jeretina Jernej, mrtev; Jesenovec Fr., mrtev; Kaštrun Franc r.; Kekeli Rudolf, mrtev; Koemur Franc, r.; Kodrič Alojzij r.; Kokalj Franc r.; Kolman Jožef r.; Komar Franc, mrtev; Kozak Franc r.; Koželj Jožef r.; Košenina Leop. r.; Kozar Andrej r.; Krek Anton r.; Kristanc Franc, mrtev; Kumar Luka r.; Lazar Jakob r.; Logar Nikolaj r.; Lukovic Jožef r.; Lubej Martin r.; Markovič Andrej, mrtev; Markovič Jož. r.; Mauer r.; Mlakar Janec r.; Milnar Lovro r.; Oblak Janec r.; Omerza Franc r.; Osterman Anton r.; Pančar Anton r.; Pavlovič Mihael r.; Pen Jožef r.; Peršak Janec r.; Petek Mihael r.; Peternej Franc r.; Petkovšek Janec r.; Pezdirc Nikolaj r.; Pir-kovič Karol r.; Pirc Pavel r.; Podglatnik Simon r.; Poharc Anton r.; Prašnikar Janec r.; Prašnikar Jožef r.; Rački Jožef r.; Rahne Vinko r.; Rebernik Anton r.; Ronbal Jakob r.; Rutar Janec r.; Savli Jožef, mrtev; Schweiger Jožef r.; Schweinsger Karol r.; Seljak Peter r.; Serek Anton r.; Šimnovec Andrej r.; Skočir Alojzij r.; Skrbec Janec, mrtev; Slapničar Janec r.; Snoj Franc r.; Sovdal Anton r.; Špelic Jožef r.; Stanonik Janec r.; Stefe Aleksander r.; Stopar Franc r.; Strniša Alojzij r.; Stucin Alojzij r.; Stupica Janec r.; Subic Jakob r.; Šuligoj Franc r.; Švalj Alojzij r.; Svetlin Pavel r.; Tičar Ignacij r.; Tičar Janec r.; Tomc Jernej r.; Trampus Franc r.; Trošt Janec r.; Vavtar Janec r.; Vidmar Andrej r.; Volarič Tomaž, mrtev; Vrbič Fran r.; Vule Anton r.; Veber Franc r.; Zabota Martin r.; Zavašnik Vinko, mrtev; Zihel Janec, mrtev; Žnidarič Anton r.

Dragonski polk štev. 5:

Moštvo: Goligranc Ignacij, ranjen.

Opomba: Uredništvo ne prevzame nobene odgovornosti za resničnost izkazov o padlih in ranjenih. Mi smo te podatke posneli po različnih virih, ki pa mnogokrat niso popolnoma zanesljivi. Posebno glede imen se pride v teh izkazih mnogokrat na sled velikim pogreškom. — Da zamoremo naše izkaze o padlih, ranjenih in ujetih izpopolniti, prosimo, da se nam poroča, če ima kdo kake zasebne podatke. — Kdor želi imeti natančna obvestila o padlih in ranjenih, naj si naroči uradne izkaze v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Izurjene šivilje

ki bi delale srajce in spodnje hlače za vojake, se naj prej ke moreče pismeno ali ustmeno oglasijo pri gospoj Gisi Weiß, plem. Schlenburg v Mariboru, Trg-thofov trg 5 ter naj naznanijo pogoje, pod katerimi bi prevzele delo. Platno bodo dobile.

A. Wesjak, Maribor

„Pri železnici“

Glavni trg vogal Stolne ulice

Priporoča svojo ogromno zalogo perilnega, manufakturnega in raznovrstnega konfekcijskega blaga po jako znižanih cenah.

Valetrgovina s špecerijskim blagom in dež. pridelki.

Ivan Ravnika: Celje

Graška ulica štev. 21.

Priporočam vedno svežo in žgano kavo, kakor tudi fino čokolado in kakao.

Zaloga rudninskih voda, vrvarskega blaga in vsakovrstnih suhih in oljnatih barv.

Solidna in točna postrežba.

Ure



Velika zaloga ur, dragocnosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Gudi na obroke i ilustrav ceniki zastoni. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remonat-ura K 8.50

Pristna srebrna ura K 7.

Original omega ura K 24-

Kuhinjska ura K 10-

Sudilka niklasta K 5-

Poročni prstani K 2-

trebrne verižice K 2-

Vedletna jamstva.

Nasi. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

Kupujem zlatino in srebrno

Ant. Birkmaier

Maribor, Meljska cesta 29 (Mellingerstr.)

Kupujem

seno, slamo, flzol, češnje in sploh vse poljske pridelke po najvišjih cenah

Deklica

stara 15 let, poštena ter večja nemščine, želi vstopiti kot učenka v kako trgovino. Naslov v uprav.

Absolutno pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi Kranjska oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani pristna bela mašna in namizna vina po zmernih cenah postavljena na postajo Ajdovščina. Kleti nadzoruje vipavski dekan. V zalogi je tudi pristni tropinovec. Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo vina.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Pohištvo razpošilja na vse strani trgovina s pohištvo

KARL PREIS, MARIBOR, Stolni trg 6.

Največja in najcenejša razpošiljalnica za pohištvo in posteljno blago.

Navadno pohištvo od K 100. Pohištvo iz trdega lesa od K 200. Popolna oprava za neveste od K 120—5000 K. Popolna kuhinska oprava od K 40—120 K. Za spalnice, jedilnice, gosposke sobe in salone iz orehovega, hrastovega, bukovnega lesa iz mecesna in javorja, iz mahagonijevega in iz palisandrovega lesa v bogati izbiri po zelo izkih cenah. Razni posamezni deli posebno poceni. Posebni oddelek za pohištvo iz železa, medenine in tapetiranega pohištva.

Sloboden nakup.

Slobodno na ogled.

Ilustrovani ceniki brezplačno!

Trgovina s špecerijo in

z deželnimi pridelki :

Celje, Narodni dom.

Franc Kolenc

Kupim suhe gobe, vinski kamen in vse deželne pridelke po najvišjih dnevnih cenah. Vedno sveže špecerijsko blago po najnižjih cenah v trgovini s špecerijo in deželnimi pridelki na debelo in drobno.

POZOR!

Ker je sedaj mnogo obitelj, katere pogrešajo moške, kateri so bili poklicani pod orožje, podpora pa zadostuje komaj za hrano, bo mnogim zelo težko kupiti otrokom najpotebnejšega perila in obleko za šolo. Da se omili v teh revnih časih splošno bedo, se je odločil trgovec

J. N. Šoštarič .: Maribor,

Gosposka ulica 5, da bo za časa vojne prodajal vse blago veliko ceneje, kakor popreje. Kdor torej želi kupiti za majhen denar dobro blago, naj se nemudoma oglasi pri omenjenemu trgovcu. Vzorci in ceniki se pošljejo zastoni.

Znano je, da se kupi

pri staroznani domači zanesljivi trgovini ne samo po ceni ampak tudi prav dobro:

Sukneno blago (štofi za moške in dečke).
Navmodno volno za ženske in dekleta.
Najnovejše perilno blago za obleke in bluze.
Platno beis in pisano za srajce in spodnje hlače.
Blago za postelje in rjuhe, brez šiva in matrace.
Srajce izgotovljene vseh velikosti za moške in ženske.
Predpasenikov velika izbira, za prati in iz črnega atlasa.
Zmraj navosti robev iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zato prej pošljem na zahtevanje

ZASTONJ

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

K. Worsche Maribor

Gosposka ul. M. (Herreng. M.)



Weckove steklenice in aparati za vkuhanje

sadja, zelenja in mesa so priznane kot najboljše, kar spričujejo mnogobrojna najvišja odlikovanja. Ne kupujte različnih manjvrednih izdelkov!

Weckove steklenice ima v zalogi

Frane Strupi Celje

veletrgovina s steklom, porcelanom, svetilkami, šipami itd.

Najugodnejši vir za nakup šolskih predmetov za trgovce in šole

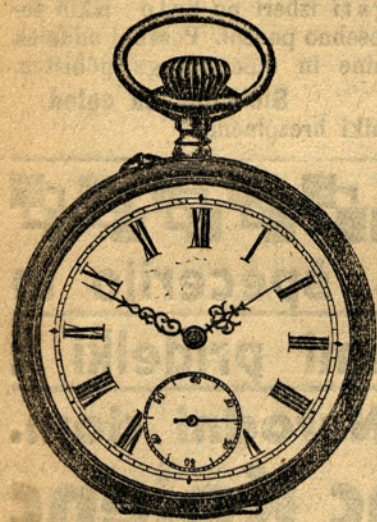
kakor raznovrstni pisemski, konceptni in strojepisemski papir, svinčnike, peresa, peresnike, kamenčke, tablice, radirke, črnilo, šolske torbice, barve, barvane svinčnike, kreda, gobice itd. se dobivajo najcenejše v velikanski izbiri pri trvdki

Goricar & Leskovšek Celje

Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov in šolskih tiskovin. Ilustrirani cenik brezplačno na razpolago.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.



Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2 40
Sreb. verižice damske K 3 60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamčil

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne.

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Frano Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar, Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

POZOR!

Radi opustitve najstarejše narodne manufakturne trgovine

Karola VANIČA :: Celje :: Narodni dom

Ustanovljeno 1880.

prodaja se vse pod lastno ceno.

Ustanovljeno 1880

ČEVLJE



za moške, ženske in otroke, kakor tudi usnjate gamašne in galošne najboljše kakovosti prodaja doma in razpošilja po najnižjih cenah veletrgovina

R. Stermecki v Celju št. 301

== Pišite po cenik. ==

Obleke

iz modernega in najboljšega blaga v vsaki velikosti izdeluje točno in solidno po najnižjih cenah

Jakob Vezjak

krojaški mojster

v Mariboru

Grajski trg, v gradu

Imam tudi bogato zalogo izgotovljenih oblek.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike, -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Denarni zavod spodnještaj. trgovstva in obrtništva — Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

sprejema vloge na knjižice od vsakega in jih obrestuje po

4 1/2 %



otvarja tekoče račune, eskomptuje menice in knjižne terjatve, prevzema zaveze, oskrbuje inkaso in obavlja sploh vse ji zaupane denarne posle po najkulantnejših pogojih.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru



Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2 %, proti trimesečni odpovedi po 4 1/2 %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prebujalo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2 %, na vknjižbo sploh po 5 1/2 %, na vknjižbo in poročilo po 5 1/2 %, in na osebni kredit po 6 %. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih navodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako ponedelje in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izven praznikov. V uradnih urah se sprejemajo in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).